

JEŽÍŠ:

POKOJ
VĀM

živá!
SLOVA

4
1983

ROČNÍK XV

Kázání na hoře - několik otázek

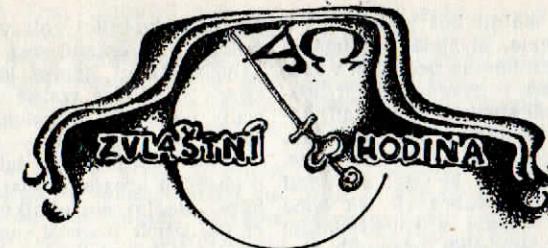
1. Co je zaslíbeno blahoslaveným tichým?
a) jejich bude království nebeské
b) budou nasyceni
c) obdrží dědictví na zemi
2. K čemu nás Pán Ježíš přirovnává?
3. Když budeme svítit před lidmi, co uvidí:
a) Boha b) naše dobré skutky c) cestu k Bohu
4. Co přišel naplnit Pán Ježíš?
5. Které překážky uvádí Pán pro vstup do království nebeského:
a) když nebudem **tiší**
b) když naše spravedlnost nebude hojnější než spravedlnost farizeů a zákoníků
c) když naše spravedlnost bude alespoň taková, jako byla těchto duchovních vůdců izraelského národa
6. Co má udělat ten, kdo by obětoval dar Bohu a měl by něco proti někomu:
a) obětovat dar a pak se usmířit, protože Bůh je předmější
b) obět smyje hřích, proto se nemusí jít usmířit
c) jít za dotyčným, usmířit se s ním a pak obětovat dar
7. Co máme dát tomu, který se s námi soudí o sukni:
a) roucho b) plášt c) obuv
8. Co máme dělat, když nás někdo utiskuje a protiví se nám:
9. Čím máme být, abychom byli jako Otec.
10. Čím je podmíněno odpustění našich vin.
11. Které tři skutečnosti připomíná Pán na hoře:
a) děkuje, modlete se, pracujte
b) proste, hledejte, tlucete
c) hledejte, obětujte se, děkuje
12. Co máme dělat lidem, abychom naplnili zákon i proroky.
13. Koho se máme pilně varovat.
14. Je možné dělat zázraky satanskou mocí?
15. Ke komu Pán Ježíš přirovnal toho, kdo slyšel jeho slova a plnil je?

Odpovědi:

7., 22., 23., 15., k muži moudrému, který stavěl svád dóm na skále 7., 24.
to, co chcešme, aby ti dělali nám 7., 12., 13., falešných proroků 7., 15., 14., aho
konálymi 5., 48., 10., tm, co odpustíme našim viníkům 6., 12., 11., b.) 7., 7., 12.,
5., 17., 5., b.) 5., 20., 6., c.) 5., 23.-25., 7., b.) 5., 40., 8., modlit se za něj 5., 44., 9., do
1., c.) 5., 2., k sou a ke světu světa 5., 13., 14., 3., b.) 5., 16., 4., zkázon a proroky

—jp—

ŽIVÁ SLOVA vydávají Křesťanské sbory v ČSSR v Ústředním církevním nakladatelství v Praze. — Rídí odpovědný redaktor Dr. Karel Kořínek s redakční radou. Adresa redakce: 110 00 Praha 1, Dušní 4. — Vychází šestkrát do roka. — Předplatné na celý rok 30 Kčs, jednotlivá čísla po 5 Kčs. — Admin. časopisu: 755 01 Vsetín, Trávník 1817/72, telefon 293J. — Grafická úprava a ilustrace: akad. malíř Jaroslav Kapec. — Rozšířuje administrace. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, závod Ostrava, provoz 26 Valašské Meziříčí. — Reg. číslo R 5078.

M

luví o ní Pán svým učedníkům v J 16, 32-33. Jak podivně asi zněla Mistrova řeč jeho učedníkům v onen čas. O jaké hodině to vlastně mluví, že přijde neb dokonce, že už nadešla? A jak uboze se právě oni mají v ní záchovat:

1. všechni se rozprchnou — To je k neuvěření! Vždyť pro to není nejménší důvod. Však co se toho svému Pánu navymlouvali, žel, marně. Co se ho naujišovali svou věrností, „napočítávali“ — vždyť jeho slova odporují všem zákonům logiky, představám, přesvědčení a zkušenostem „zralých lidí“, jako byli oni. Že by tomu mohlo dnes být nejinak s naší naprostou neprípraveností na „onu hodinu“, tomu se nám rovněž nechce věřit. Máme přece svého Pána, jeho slovo, požehnaná shromáždění, dobře se nám daří v obecenství a při četbě naší bohaté duchovní literatury, zpěvu a duchovní hudbě, zejména v našich „sborových dnech“, kdy přece tak utěšeně roste a sílí náš vztah k Pánu a mezi námi navzájem — kdy jsme plni radosti! Že bychom byli na útek u nebo dokonce pomýšleli na dezerci? Že by měla přijít či přicházela nějaká ta „hodina“ těžkých zkoušek a my ji měli prožívat? Nezdá se nám právě toto slovo pro nás aktuální a necítíme, že by právě nás jím Pán oslovoval?

2. každý k svému — Copak měli vlastně učedníci Pána svého, co by neopustili, když šli za ním? A máme my tu, na zemi, kde jsme pouze „hosté a příchozí“, něco svého, co by nám nebylo pouze propůjčeno na čas, něco natolik cenného, abychom se mohli navzájem tak snadno odcizovat, zlhostejnit, roz-

cházet a jeden druhého opouštět — protože „nemáme na sebe čas“? Snad to přece jen mezi námi není tak tragické! Vždyť se přece pravidelně scházíme, modlímme, zpíváme, vyučujeme z Božího slova — podáme si ruku, usmějeme na sebe, a pokojně se zase rozcházíme domů — „k svému“! Samozřejmě, kam jinam? Ke své rodině, práci, povinnostem, starostem, k opravněnému odpočinku a rekreaci, viceméně ušlechtile a kulturní zábavě, zejména ke svým televizorům pro potřebu poučení a nutného rozptýlení, abychom nezaostali a měli „celý svět doma“! A tak máme na sebe i ve vlastní rodině čím dál tím méně času, o Pánu nemluvě. Notujeme si, že to je „tou dobou“, že to je „ten dnešní životní styl“ a že „to ani jinak nejde...“ Ano, nadešla hodina naší samoty uprostřed našich věcí a našich lidí. Ale to se nás snad také tak docela netýká — jen částečně! Vždyť jsme přece takoví společenstí lidé a rádi se vzájemně navštěvujeme! K společným modlitbám a zápasům v díle Pána?

3. a my samého necháte — O tom učedníci asi sotva kdy uvažovali, že by je Pán postrádal, že by se mu dokonce po nich zastesklo, že by nutně hledal a potřeboval jejich přítomnost a toužil po nich (ač chodil zpravidla on za nimi a ne oni za ním, když jej opouštěli pro své sítě... viz též Mt 26, 36 — 46). Mohli nakonec mít i správný pocit, že Pán je naprostě souběstačný, že je mu bez nich lépe, když konečně poznávali čím dál tím více propastné rozdíly mezi jeho a svými vlastními představami, tužbami a zájmy — a zvykli si na jeho vyhledávání samoty — „soukromí“.

Že by tomu mohlo být podobně i u nás? Vždyť čteme, slyšíme, rozjímáme Boží slovo a snažíme se nechybat v žádném shromáždění a nevynechat příležitost k svědecké službě! Tím snad dáváme dostatečně najevo, že Pána hledáme, potřebujeme a s ním chodíme. Spiš se nám zdá, že by měl za námi přicházet on, když dobře ví, jak jsme kolikrát zle s časem a soustředěním v tom věčném „kolotoči“ denních stárostí, povinností, shonu a práce! Můžeme však opravdu „s klidným svědomím“ přehlédnout Pánovu připomíinku? Víme dobrě, že opouštěním Pánem je v našem životě vyloučeno. Ale zde je nám jasné ukázáno, že naše opouštění Pána je a stává se, že, běžným zjevem „hodiny“, která přichází a již jest! A nem snad nejen vnější, ale země vnitřní opouštění Pána Ježíše charakteristickým znamením dnešní doby? Jak velice se vždy učedníci mylili a dosud mylí a jak bývají ve všech dobách naprosto nepřipraveni na jakoukoliv zkoušku v otázce svých mezi lidských vztahů právě proto, že naprosto není v pořádku jejich vnitřní vztah k Pánovi! Ona „hodina“ nejen přišla - JIDÁŠ se stará o svůj měsíc a tak zcela zákonitě zrazuje a prodává svého Pána, JAN s JAKUBEM si zajišťuje svou kariéru a ani nevědí, „čího jsou ducha“, JAN dokonce přichází o svůj oděv a tím i lidskou důstojnost, kterou si nechal vzít násilnickými lidmi, PETR u cizího ohně zapřel s přísahou svého Pána a všichni do jednoho utekli od Pána pryč „ve vlastním zájmu“. To přece „musí každý pochopit“, když se na veřejnosti z opatrnosti jeden k druhému neznaří a „dočasně“ pferušili své styky ... Není tato „hodina“ právě dnes - u mne a u tebe?

Není „rozprchlé, individualistické, kritické a svobodné“ křesťanství s výrazným systémem „svého“, ale bez stálého chození s živým Pánem, jasným znamením této „hodiny“ našich mnohých shromáždění bez skutečného vzájemného obecenství pokoje, radosti, lásky - bez solidárního zájmu a účinné pomoci jednoho druhému?

Snad už dnes Jidášové nejsou - a přece hrají finance a hmotné zájmy

často rozhodující roli v životním úsilí mnohých křesťanů též pod zámkou „služby Pánu“, jemuž jsou přece šarty chudých vdov a vonné masti oddaných srdci nadě vše, a vzácná kamení ještě vzácnějších chrámů - k ničemu!

Také zebedeovské úsilí snad nemá u pravých křesťanů místa, a přece mnohým „Božím služebníkům“ tolík záleží na jejich prestiži, autoritě, na ocenění jejich „zásluh“ a lidském hodnocení s „předními místy na hostinách“, aniž dbají na vševidoucí oko svého Pána - „zpytatele srdce a ledví“ - jehož pohled přece vede a musí vést každého z nás k hořkému pláči nad sebou samým!

A že by si už dnes nikdo nedovolil zapřít svého Pána? Kollk křesťanů vyseďává u cizích ohňů lidské moudrosti a kritiky, aby v zájmu zachování potřebné lidské přízně opustili svého Spasitele v „oné hodině“ dneška. Ach, kolik „moudrých“ a „pozehnaných“ křesťanů se výborně vyznává u všech těch „ohňů“ a doveče se zavděčit všem „děvečkám“ a „žoldněřům“ velkých dvorů ... a vyhnout se dokonce i pochodu svého Pána. Jak často dochází ke ztrátě spojení s Pánem bez hořkého pláče, bez blaženého postoje Boží lásky s dotazem: „Miluješ mne?“ a novým pověřením: „Pasiž!“

Ano, nemilujeme a nepaseme ovečky či beránky Páne - nebo, lépe vyjádřeno, milujeme sebe a paseme sami sebe ... a Pána necháme samotného! Já a ty! Přiznáme si to? Vždyť přece nemůžeme ani jedno ze slov našeho drahého Pána neslyšet svým srdcem! A tak jsme dnes - „v oné hodině“ - bez pastýřů a v tom je naše největší dnešní praktická duchovní bída! Také nemí pravdu, že tam, kde se dva neb tři sejdou, je Pán uprostřed, ale tam, „kde se sejdou dva neb tři v jeho jméně!“ (v jeho Duchu, myšlení, milování, usilování). A to je základní podmínka, zda opravdu věříme a zakoušíme jeho zaslíbenou přítomnost mezi námi či ne!

A nyní to vzácné Pánovo v souvislosti s „onou hodinou“:

1. ALE nejsem sám, nebo Otec se

mnou jest - Ano, učedníci jsou nespolehliví, nevěrní, opouštějí svého Pána, ale Otec nikdy neopustí svého Syna, On je věrný, nemůže zapřít sám sebe (2 Tm 2, 13), to jen dokonalý Bůh nemůže opustit svůj svatý a absolutně spravedlivý soud nad hříchem a nepravostí - a tak v osudnou chvíli účtování se mnou a tebou opouští toho, kdy byl za nás učiněn hříchem (Mt 27, 46, 2 K 5, 21) ... abychom již nikdy nemohli být Otcem opuštěni, jako nemůže být opuštěn jeho dokonale čistý, svatý, milovaný Syn, v němž má Otec své zalíbení.

Proto ty velmi smutné předpovědi o chování svých učedníků „oné hodiny“ zakončuje Pán svým překvapivým slovem:

2. Tyto věci mluvil jsem vám, abyste ve mně pokoj měli - (a ten pokoj má a dává jen náš drahý Pán - nikde jinde, v nikom jiném a v ničem jiném jej nelze najít a získat!) A nyní posiluje jejich víru:

3. Doufajte, já jsem přemohl svět - Pán jasné zdůvodňuje příčiny selhání učedníků oznamením zkoušek a soužení ze strany světa a jeho ducha, v nichž jim lze tak těžko obstát! Jaké to však potěšení a posila jejich víry! Obrací jejich pohled na sebe od jejich pohledu na svět. Vždyť JEN On - Pán přemohl, přemáhá a ještě slavně přemůže tento svět! Učedníci mají doufat ne sami v sebe a ve svá dobrá předsuzová, ale v něho, v jeho konečné a slavné vítězství, byl tomu zatím nic nenašvědovalo, snad právě naopak!

Ale JAK to vlastně Pán zařídí, JAK přemůže svět, JAK vlastně zvítězí, aby nezhasla jejich hvězda naděje, jejich doufání?

V 17. kapitole hned v úvodu je nádherné pokračování:

4. To pověděv Ježíš, pozdvihl oči svých k nebi a řekl - Jak velmi učedníkům Páne chybí právě tento jeho zásadní zvyk: nejdříve pozdvihnout oči k nebi a teprve potom hovořit k Otci! Jak vůbec můžeme Otce mít, vidět, vnitřnat - když je naše oko upřeno na nepřítele, svět, na nás samé, různá zklašmáni, soužení, opuštěnost a býváme tak často znechuceni tím „rozprchnutím

jednoho každého k svému“, opouštěním Pána a jeho lásky ...

K tomu ovšem nemáme sebemenšho oprávnění chovat v srdci osten urážky, hněvu, zlosti, smutku, hořkosti, stýskání, reptání, znechucení či dokonce neodpouštění, pohrdání a nenávisti k našim bližním - vždyť přece i pro mne - Božího syna - platí totéž: „Ale já nejsem sám nebo Otec se mnou jest“ a tak mohu pozdvihnout oči své víry, lásky a naděje VZDYCKY k nebi a říkat Otci svému ta nejkrásnější slova, která k němu byla kdy z této země vyšlovena! Kéž bychom to uměli v čistotě svého srdce - ty a já - jako náš dráha Pán!

Která to byla slova? Jaký to nový údív:

5. Přišla hodina - ta hodina, která znamená takovou blamáž pro učedníky - pro mne a tebe - je nyní pro Pána Ježíše vytouženou, zcela jedinečnou příležitostí, kdy se zachová zcela podle Otcova srdce! (L 12, 50).

Touto „hodinou“ je oslavěn Syna Otcem, aby Syn oslavil Otce! Tedy ne zostanou, jak to dovedeme jen my - lidé! Ale přece by snad měl Syn myslit v první řadě na Otcovo oslavě a potom teprve na svět! Tak by se přece jen nevýhoda „oné hodiny“ právě pro nás mohla změnit v opak! Vždyť oslava mne samého a mé osoby by mi zjednala náležitou autoritu ve světě, čímž by odpadlo soužení - a pak bych mohl snadno oslovit Boha v dnešní době a prostředí! Ale takhle je to pro mne - slabého a bezmocného - nesmírně obtížné, ne-li vůbec nemožné.

A přece - jak málo rozumíme Otcovu a Synovu srdci a jak nesmírně vzdálené je naše myšlení nebeskému! Syn vidí svou oslavu Otcem totiž docela jinak než jeho učedníci - než já a ty! My v hmotném bohatství, ve slávě, v mocí, kdežto on v chudobě, potupě a bezmocnosti - v kříži (viz pokušení Pána Mt 4, 3-11)! Copak lze vůbec povalovat odporný, potupný a zlořečený kříž za oslavu Syna jeho nebeským Otcem? Nemí tato myšlenka vyloženým roucháním či holým bláznovstvím? (1K 1, 18-31) A přece, jaké je právě toto hluboké tajemství Boží velikosti a krá-

sy. Syn je nesmírně poctěn Otcovou důvěrou a vidí své největší vyznamenání ve svěřeném úkolu, který není a nebyl schopen vykonat nikdo jiný než on — jeho milovaný Syn (Iz. 6,8, L 12,50). A nyní, v „oné hodině“, se Pánu Ježíši jedná z celého srdce o dokonalé splnění svého slavného úkolu naši spásy a satanova odsouzení! Zde — v tomto předivném díle — vidí Syn své největší oslavění, které mu Otec mohl dát, a v tomto smyslu tedy prosí v uvedeném pořadí. A teď Syn svou dokonalou poslušností až do smrti kříže a svým vítězným „Dokonáno jest“ dospívá k dokonalému oslavění svého nebeského Otce, jak ho nikdy nikdo nemohl oslaviti! Vždyť právě v nejstrašnejších podmínkách Golgoty zjevit Syn božskou krásu Otcova srdce všem nebeským bytostem — i nám, ubohým lidem — tobě a mně — předmětem tak úžasné, věčné a nekonečné lásky! Jak jinak by vyšlo najevo, že v Božím srdeci je tichost a ne zuřivost, pokora

a ne pýcha, láska a ne sobectví s nehnívavostí — ale také absolutní svatost a ne nečistota, spravedlnost a ne křivda, dokonalé odstranění hřachu a nepravosti v nekompromisním soudu. Jak by vyšlo najevo, jak Bohu záleží na blaženství svého stvoření — aby je vyprostil z prachu a pošlapání jeho důstojnosti a bědné smrti — a povznesl až k sobě, na své srdce?

Ano, v Otcově srdci je jedinečná Synova oběť za hříšnika, aby bylo dokonale učiněno zadost absolutní svatosti, spravedlnosti — dokonalosti — a přitom či právě takto se mohlo otevřít celé jeho srdce ve své odpouštějící lásce k člověku PRO a SKRZE SYNA! Jen on znal tak dokonale Otcovo srdce, jen on mohl zjevit Otce a jej tak dokonale oslaviti!

Chápu to učedníci? Ty a já? Ano, přijde hodina a nyní již jest — také pro tebe a mne, milý čtenář! K Otcovu oslavění nás — a jeho oslavění skrjinak by vyšlo najevo, že v Božím srdeci je tichost a ne zuřivost, pokora

ze nás Rozumíš tomu? KK

Niesol ta Hospodin, tvoj Boh, ako nosieva človek svojho syna, na celej ceste, ktorou ste išli.

5. Mojžišova 1, 31

Skúste si, milovaní, prečítať naraz celú piatu knihu Mojžišovu. Je to veľmi dojmenne, keď napríklad budeme sledovať, ako Hospodin skrize Mojžiša milo, s úžasnou láskou hovorí o svojom predivnom jednaní s Izraelom. Pripomeňme si aspoň tri obrazy, ktoré to vykreslujú.

1. Prvý obraz nachádzame v dnešnom teste. Otec nosieva svojho syna na ramenach, keď chlapec je uravený a nemôže držať krok s ostatnými. Na otcových ramenach je mu dobre. Nepálí ho rozohriaty piesok, neporania ho ostré kamene, prekoná veľké prekážky, ktoré inak by boli nad jeho sily.

2. V 32,10 je druhé prirovanie: Hospodin sa o svoj ľud staral tak, ako sa stará o zreniu svojho oka. Oči si veľmi chránime. Keď by sme stratili ruku, nohu, nie je to tak zlé, ako pri strate oka. Sú takí, čo roky nemôžu odísť z domu, sú pripútaní na lôžko. Ale vidia, môžu vidieť tých, ktorí ich prídu potešíť, môžu si čítať. Ale slepi sú ponorení do stálej tmy. Veľmi si chránime oči.

3. Tretie prirovanie je opísané v 32,11. Orlica povzbudzuje svoje orličiatá, vznáša sa nad nimi, berie jedného každého z mláďat a učí ho lietať, vznášať sa, bojoval s nepriateľom.

Tak aj Hospodin sa staral o svoj ľud a stará podnes. Keď si to uvedomíme, že sme predmetom takejto starosti Pámovej, musíme pocítiť hlbokú vďačnosť, ale i oddanosť. Budeme ustrašený? Budem si stále sťažovať na svoje starosti a problémy? Veď som predmetom takejto mimorajadnej starosti Pámovej!

—jos—

GEDALIÁŠ

ZODPOVEDNÝ
ZÁSTUPCA

Jeremiáš 40-41

„A ja, hľa, bývam v Micpe, aby som stál pred Chaldejmi, ktorí kedy prídu k nám, a vy spratávajte víno, letné ovocie a olej a dávajte do svojich nádob a bývajte vo svojich mestách, ktoré ste zaujali.“ Jr 40,10

1. Vzťah kresťanov k vrchnosti

Pri čítaní Jr 40-41 si musíme uvedomiť vzťah veriacich ľudí k vrchnosti.

Boží ľud na zemi má a uznáva dve vrchnosti — Božiu i ľudskú. Každá autorita sa odvozuje od autority vyšej. Veľmi jasné je to v organizovaní hospodárskeho života alebo v armáde. Tam každý riadiaci článok je zodpovedný nadriadenému, od ktorého má danú autoritu voči podriadeným orgánom a jednotlivcom. Kto v práci nesplní príkaz majstra alebo vedúceho oddelenia, prehreší sa aj proti riadiťovi.

S autoritou sa spája zodpovednosť — sú to spojené nádoby. Kde je veľká zodpovednosť, musí byť udelená vysoká autorita.

Nadovšetko zvrchovaný Boh dal autoritu vrchnostiam. Len Božia autorita nie je odvodená od vyšej, všetky ostatné autority sú odvodené v konečnom dôsledku od tejto. Boh dal autoritu vrchnostiam, z čoho vyplýva, že ich zodpovednosť je mimoriadne veľká, preto majú mimoriadne veľkú autoritu a majú požívať mimoriadne veľkú vážnosť. Biblia, ktorá je Božím Slovom pre nás dnes, hovorí o tom celkom jasne a ide až do konkrétnosti, až po jednotlivca.

Hlavné state učenia Písma o vzťahu kresťanov k vrchnosti sú nasledovné:

„Každá duša nech sa podriaďuje vrchnostiam, ktoré ako také majú vyšiu moc; lebo nieto vrchnosť krome od Boha a vrchnosť, ktoré sú, zriadené sú od Boha, takže ten, kto sa proti vrchnosti, stavia sa proti Božiemu zriadeniu; a ti, ktorí sa stavajú proti, sebe vezmú odsudok. Lebo vladári nie sú postrachom dobrému skutku, ale zlému. A chceš sa nebáť vrchnosti? Rob to, čo je dobré a budeš mať pochvalu od nej, lebo je služobníkom Božím na dobré. Ale ak robíš to, čo je zlé, boj sa! Lebo nie nadarmo nosí meč, lebo je služobníkom Božím, pomstiteľom, na hnev tomu, kto pácha zlé. Preto je nevyhnutne potrebné podriadať sa, nie len pre hnev, ale aj pre svedomie. Lebo preto platíte aj dane, lebo sú svätošlužobníkmi Božími, práve nato zotrúvavajúci v správe. A tedy dajte každému, čo ste komu podľžni: komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu bázeň, tomu bázeň, komu čest, tomu čest“ (R 13,1-7).

„Napomínam tedy, aby sa predovšetkým konali prosby, modlitby, prímluvy a podákovania za všetkých ľudí, za kráľov a za všetkých, ktorí sú vo vysokom postavení, aby sme žili pokojný a tichý život vo všetkej pobožnosti a počestnosti. Lebo je to dobré a príjemné pred našim Spasiteľom Bohom, ktorý chce, aby všetci ľudia boli spasení a prišli k poznaniu pravdy“ (1Tm 2:1-4).

Pri podrobnom významovom i slovnom rozbore textu prídeeme s úžasom na to, ako je konkrétny a praktický.

Neboli by sme veriacimi, keby sme si mysleli, že niektorá vrchnosť nie je z Božej vôle. To by sme pochybovali o Božej zvrchovanosti. „Nieto vrchnosť krome od Boha.“ To sa týka aj vo vzťahu k najbližšiemu nadriadenému v za-

mestnani a jeho nadriadeným. Každou vrchnosťou Boh vychováva svoj ľud. Aj príklad Pána Ježiša nás tu mnohem učí.

2. História Gedaliáša

Gedaliáš, vcelku málo známa biblická postava, vstupuje na scénu história v 39. kapitole knihy proroka Jeremiáša. Doba bola pohnutá. Jeruzalem dobytý Nabuchodonozorom, kráľ Cedekiaš oslepený, v refaziach odvedený do Babylóna, poprednejší ľudia zajatí, bolo ponechaných iba zopár chudobných ľudi, aby obrábali zem. Babylónska vrchnosť ustanovila nad zemou Gedaliáša, syna Achikámovho, aby bol správcom a zástupcom vo veciach zeme u kráľa. Na jeho stranu sa pridali všetci pokojní ľudia, povliezali zo svojich skryší a tí, ktorí sa poschovávali v zemi pred Chaldejmi a vrátila sa i časť emigrácie.

Ale bol aj odporca tohto stavu, ktorý bol navedený a podporovaný nepriateľským ammonskej kráľom, Izmael, ktorý prijal úlohu Gedaliáša zabít. Darmo priatelia Gedaliáša vopred varovali, navrhovali ochranné a preventívne opatrenia, Gedaliáš neurobil nič pre záchrannu svojho života, pretože vo svojej prostote a dobrej myсли tomu neveril. Izmael prišiel ku Gedaliášovi, bol priateľsky priyatý, ale zradne ho zavráždil a ušiel k synom Ammonovým.

Izmael bol horlivec neuznávajúci nejakého zástupcu a považoval ho za kolaboranta. Prítom ale neboli Božím sluhom, ale sluhom ammonskej kráľa, zarytého nepriateľa Božieho ľudu. Žiadnu pochvalu od Boha nezískal, naopak, kladno postavou bol Gedaliáš a mal plnú podporu Božieho proroka Jeremiáša.

3. Charakter a zodpovednosť zástupcu

Gedaliáš v preklade znamená Hospodin je veľký. Jeho starý otec bol Šafán, ktorého kráľ Joziaš poveril viest opravu Božieho domu v Jeruzaleme. Keď kňaz Hilkiáš pri robení poriadku v Božom dome našiel knihu zákona a odovzdal ju Šafánovi, ten ju hneď priniesol ku kráľovi Joziašovi a čítať mu z nej. Mal podiel na náboženskej reformácii a obrodení za doby kráľa Joziaša.

Gedaliáš mal spoloahlivý pôvod a dobré svedectvo. Len to, že bol natoľko dôverčivý Sám nikomu neublížil, neveril v intrígy, lebo sám neboli taký. Bol čistý a čistému je všetko čisté.

Vo svojej reči hovorí: „Hľa, bývam v Micpe.“ Býval uprostred svojho ľudu, bol odhadlaný pracovať, trpieť, strádať spolu s ním. Nijako sa od neho neoddeľoval a nad ním nevyvyšoval. Nešiel svoj ľud zastupovať do Babylóna, zostal na mieste medzi ľudom. To je charakter Gedaliáša ako zodpovedného zástupcu pred vrchnosťou.

Jeho zodpovednosť je vyjadrená slovami: „A hľa, ja bývam v Micpe, aby som stál pred Chaldejmi, ktorí kedy prídu k nám.“ Mohli prísť Chaldeji, ktorí boli tam poslaní od kráľa, ale aj niektorí inf., z vlastnej vôle. Ale Gedaliáš mal kráľovský placet na zastupovanie, bol zástupcom a zároveň aj ochrancom ľudu. Iste to nebola ľahká vec stáť pred Chaldejmi, predsa to bol len cudzí národ. Mnohí ich nepovažovali priam za priateľov. Snáď bola možnosť, že niekde sa môže rozhorieť ohnisko odporu. Gedaliáš vo svojej jednoduchosti a dôverčivosti si nezačal budovať silnú ozbrojenú gardu, aby mal autoritu v záujme udržovania poriadku. Keď prijal zodpovednosť stáť pred Chaldejmi za ľud, počítať skôr s ich aktívou uvedomenosťou a pokojným životom. Tak by to aj bolo, keby neboli prišiel sprisahanec Izmael so svojimi mužmi.

4. Životné podmienky a povinnosti pospolitého ľudu

Gedaliáš oznamoval ľudu jeho podmienky ďalšieho života a povinnosti: „Vy spráťavajte víno, letné ovocie a olej a dávajte do svojich nádob a bývajte vo svojich mestách, ktoré ste zaujali... A naspráťavali vína a letné ovocie veľmi mnoho“ [Jr 40,10,12].

To boli bežné životné podmienky a milé povinnosti, nič zvláštne, skvelé podmienky pre rozvinutie pokojného hospodárskeho a rodinného života. Tým viac, že to boli väčšinou bezzemkovia, ktorí dovtedy na pôde a vo viniciach pra-

covali. Teraz dostali pôdu, domy a možnosti, aké prv nemali. Babylónske zajatie postihlo najmä ich bývalých vykorisťovateľov.

Čo to hovorí nám? Zodpovední bratia stoja za nás pred vrchnosťou, sú z nás, sú medzi nami — a čo je naša úloha?

— Spráťavat víno plnej radosti, ktorá je ovocím Svätého Ducha. O žiadnu duchovnú radosť, ktorú mala prvotná Cirkev, nemusíme byť ukrátení. Ani o radosť, že sú naše mená zapísané v nebesiach [L 10,20], ani o radosť, ktorá hýbe nebesiami, keď jeden hriešník číni pokánie [L 15], ani o radosť z toho, že môžeme mať zážitky ako apoštolovia v Jeruzaleme [Sl 5,41], ani o radosť, keď sa víťazne potýkame s pokušeniami [Jk 1,2]. Sú to všetky podmienky pre radosť.

— Spráťavat letné ovocie, tak chutné pre ústa a tak občerstvujúce a výživné! Hromadit to ovocie posväteného života a dobrých skutkov, ktoré Pán vopred prihotobil, aby sme v nich chodili. Veď „ovocie spravodlivosti seje sa v pokoji tým, ktorí pôsobia pokoj“ [Jk 3,18]. Toto ovocie skutkov spravodlivosti je dobrým ovocím pre nás, naše rodiny i našich priateľov. Máme plnú slobodu ho niesť.

— Spráťavat olej, potrebný ako potrava i ako zdroj svetla. To je obraz Svätého Ducha v Jeho pôsobení. On činí Božie Slovo pre nás chlebom na každý deň, lebo bez oleja by sama upražená či upečená mňuška nebola dobrým pokrmom. On ako olej pôsobí svetlo v lampách nášho života. Bez Neho by naše lampy len čmudili a hasli a boli by nie na vôňu ani svetlo, ale na zápach nášmu okolia.

— Dávať do svojich nádob, vkladať to dobré do svojich životov, plniť tým nádobu svojho tela, aby sa to prejavovalo v našom praktickom živote v tele pred tvárou všetkých ľudí.

— Bývať vo svojich mestách. Kde máme slúžiť, kde evanjelizovať, keď najmenej evanjelistov je v našom meste, na našich pracoviskách, v našich rodinách? Bývajme vo svojom meste. Každý máme mať svoje mesto a cítiť zaň zodpovednosť pred Pánom.

„A naspráťovali mnoho“. Boh im žehnal a prorok Jeremiáš to potvrdzuje svojím konkrétnym postojom, keď býva priamo s Gedaliášom. Nič mu neprekážalo byť pri ňom a byť mu oporou.

Či v tom nevidieť jasné paralelu na našu dnešnú súčasnosť? A tiež jasne vidieť, na čej strane je Božie požehnanie a čo získali tí, ktorí z týchto pomerov ušli.

Záver

Biblická história je učiteľkou a v súlade s celým Písmom sa učíme:

- a) uznávať Božiu i zemskú vrchnosť a modliť sa za ňu,
- b) prijímať zastupovanie zodpovednými bratmi pred vrchnosťou,
- c) uvedomele a pokojne uznávať ich autoritu,
- d) odmietať názory, že je v tejto praxi niečo nebiblické,
- e) úplne využívať široké možnosti pre duchovný život.

Je isté, že vo večnosti nebudem Pánovi ďakovať len za to, za čo ďakujeme dnes, ale že budeme ďakovať aj za všetky detaily jeho vedenia. Jemu, zvrchovanému Pánovi vesmíru a Spasiteľovi veriacich patrí naša vďaka za všetko. ik

NADĚJE nezahanbuje

Rodina souseda Rudolfa bydlela v havíckej kolonii „Vilémce“ od nepámeti. „Strýc Rudolf“ se zde narodil, vyrůstal a podle rodinné tradice také járal na blízké šachty. Všichni ho znali a on znal je. Jako „štajgr“ — předák v dole znal hodně ze svého pracoviště a zbytek z bydliště. Dožil se dôchodu, děti už byly „na svém“ a tak staří osaměli.

Domky v kolonii chátraly pro nedostatečnou údržbu, poddolováním i v důsledku častých záplav z blízké říčky. Soused Rudolf nejednou žádal na bytové správě, aby šachta to či ono opravila na domech či na cestách. Haušský jortel — ničeho se nebát a všechno umět spravit a zařídit — přenášel strýc i do sousedského života. — Avšak i on jednou zklamal. Stalo se to takto:

Mladší usedlici, zaměstnaní na šachtě, se dozvěděli, že na nějaké schůzi podniku padla slova, že „do Vilémky se už nebude nic investovat, že se bude vybírat uhlí ze šachetních ohradníků, terén poklesne asi o tři metry a to znamená, že domy ohrozí voda“. Byl z toho poplach. Všichni začali očekávat dosavadní bydlení, sousedskou pohodu, blízkost města atp. Je třeba jednat, vyslat deputaci. Navštívili strýce Rudolfa, vysvětlili mu vše, zplnomocnili, ale strýc odmítl a že nikam nepřejde. Odešli s nepořízenou. Po čase se vrátili, doráželi na něho, zdůvodňovali, žádali vysvětlení. A pak padla věta, která způsobila pravé zděšení: „Nikde něpudu, mně je to úplně jedno, esli to voda zatopí, anebo esli celá Vilémka spadně!“ Tak vzpurně strýc odpověděl a to nikdo nečekal. Samozřejmě následovaly dotazy, co tedy on, starousedlík bude dělat a podobně. A strýc na to říká: „Ně, tož já vám to teda povím naplno. Muž synek Slávek, ně, ten nejmladší, vítě, teraz postavil chalupu, ně a že prý s námi, jako s mámost a tátou počítá. Ně a příští měsíc se budeme kludit.“ — Všichni zmlkli překvapením, mnozí uznale popřáli to nejlepší, jiní si neodpustili přidat aspoň trochu žluči: „Enem aby vám to, strýcu, vyšlo, aby vás ten synek nevykival!“ — „Enem se nebujiť, syn slovo dodrží!“ vyšlo.

Podobný příběh se jistě odehrává v různých obměnách a není vždy tak úsměvný. Starí rodiče přesídlují ze starých nevyhovujících bytů či usedlostí do nových, moderních. Jistě to není bez stresu. Ale tam, kde je důvěra a synovská láska, tam se člověk dokáže lehcejší odpoutat od dosavadního života.

Jak inspirující pro křesťanskou naděj! Víme, že Syn, Pán Ježíš, nás miluje, že nás příšel na svět hledat, přijmout jako svůj lid, že za nás zaplatil svou drahou krví na Golgotě výkupné, že zeměl, slavně vstal z mrtvých a byl vztat vzhůru. Odešel, aby nám připravil přibýtky u Otce (J 14,1-3).

Současné lidstvo žije v opravněných obavách o budoucnost světa. Hrozba nukleární zkázy visí nad světem jako příznak smrti. Tato skutečnost nesmí být nikomu lhostejná. I my křesťané bojujeme na modlitbách za zachování míru a života na zemi. — Ale poslední etapa lidských dějin, vyličená v Pismě jako důsledek Božího soudů je strašná. „Tehdejší svět byl zatopen vodou a zahynul, ale nynější nebesa i země budou zničeny ohněm“ (2Pt 3,6-8). Je to daleká či blízká budoucnost? Nevíme, ale žijeme v naději, že cirkev Páně bude těchto apokalyptických událostí ušetřena (Zj 3,10-11, 2Te 2,6-8). Žijeme v nadějném očekávání příštího příchodu svého Pána.

Chceme říci ústy hrdiny našeho vyprávění: „ON — SYN S NÁMI POČÍTÁ, ON DODRŽÍ SLOVO!“ Vždyť nás Pán a Spasitel řekl: „...a když odejdou a přijíždějí vám místo, zase přijdu a poberu vás k sobě samému, abyste kde jsem já, i vy byli“ (J 14,3).

Milý čtenáři, máš tuto jistotu, důvěřuješ mu? Jsi hotov odejít? Nepřirostila ti tato „pozemská kolonie“ příliš k srdci? (Pozor, je síně ohrozená!) Opustíš ji s lehkým srdcem? Pakliže ano, pak „potěšujme jedni druhých těmito slovy“ (1Te 4,15-18 až do chvíle našeho přesídlení na věčnost. Vždyť odcházíme k Synovi do jeho nádherného přibýtku a to navždy! —šek

Poznámky:

z ostravského nářečí: „kludit“ — stěhovat, „vykivat“ — doběhnout, oklamat

můj milý má vinici ...

Iz 5, 1

A je mu nesmírně drahá. Vždyť je výsledkem neúnavné pilné a trpělivé práce. Málokdy si uvědomíme, kolik námahy vyžaduje taková vinice. Její plody jsme obvykle naprostoto samozřejmě a vůbec neuvažujeme o tom, co vše se muselo stát, než přinesla úrodu.

Prorok Izaiáš použil obrazu vinice a vinaře ke ztvárnění vztahu mezi Bohem a jeho lidem. Boží lid nevznikl náhodou, ale jako výsledek Boží práce. Platilo to o lidu Staré smlouvy a naprostě stejně je tomu i dnes v novozákonné době. O Pánu Ježíši, Božím Synu, je proroctky řečeno: „Z práce duše své uží i užitek...“ Těžká a nesmírně tvrdá byla práce Božího Syna, když musel nést na kříž mé a tvé hřichy. Jeho práce je tvrdá dodnes, protože

lidé jsou ve své podstatě stejní jako za dob proroka Izaiáše. I dnes jsou lidé „tvrdé šije“, kteří mají vždycky svou pravdu, ze které neustoupí ani o píď, a kteří si stejně nakonec vždycky udělají všechno po svém. I dnes jsou lidé reptající, kteří se stále ohlížejí zpět, odkud vyšli, kteří nejsou nikdy a s ničím spokojeni a všechno vidí černě. I dnes jsou uprostřed Božího lidu lidé náchylní k modlářství, či takoví, kteří závidí bratra. Jak lehce odsuzujeme Marii a Arona pro jejich závist, Samsona pro jeho slabost vůči ženám, Jonáše pro jeho neposlušnost — a přitom nevidíme a nechceme vidět, že se to všechno vlastně v našich životech opakuje. A je to o to horší, že se nedovedeme poučit. A přece platí slova proroka Izaiáše — můj milý má vinici, na které mu nesmírně záleží.

Podívejme se spolu, co vše Pán Bůh pro svou vinici udělal (a co dodnes ve své trpělivosti dělá):

1. Ohradil ji

Chceme-li vypěstovat něco, na čem námá záleží, musíme nejprve vybudovat ohradu. Jinak hrozí nebezpečí, že přirozený nepřítel sadbu zničí a že naše práce bude marná. V souvislosti s vinicí říká Bible zajímavá slova: „Zlapejte nám lišky, lišky malíčké, ježto škodu dělají na vinicích, poněvadž vinice naše kvete“. To je zajímavé! Liška nebo jiné zvíře jí zaměňované v překladu přece není býložravec, aby se živila hrozny nebo aby spásala ratolesti. Pro vinici je to zvíře zdánlivě zcela neškodné. A přece doveze napáchat veliké škody! Hrabe si pod zemí nory a zničí vinici hněd v zárodku. Jaký to obraz našeho nepřitele, který doveze za námi přijít v nejnevinnější podobě, o níž bychom ari ve snu nepředpokládali, že doveze zdusit nás život víry. Jak krásné je vědět, že nás Pán o tomto nebezpečí ví a že postavil a staví ohradu, v níž můžeme být bezpeční. On sám je naší ohradou. Jen proto jsme mohli uvěřit a jen proto můžeme jít životem víry i přes všechny nástrahy a ležky nepřitele. „Nikdo je z mé ruky nevyre!“

2. Vybral kameny

Jak těžko se rostlinky uchytí v kamennité půdě. Kameny brání zdravému vzrůstu, překázejí, tiží. Dobrý hospodář je neustále vybírá, bez ohledu na to, že po prvním dešti se znova objeví jiné. To nám připomíná nebeského vináře. Kolik práce dalo rozbit největší balvan v jeho vinici — naše kamenná srdečka, která nedovolovala žít útlym rostlinkám víry. A kolik kamenů musí nás Pán dodnes neustále vybírat, protože se objevují stále znova a znova, jako houby po dešti — naše nelaskavé jednání, které uráží, naší závist, naše sobectví. Kolik balvanů je i v mém životě?

3. Vysadil ji výborným kmenem

To je ve vinici nejdůležitější. Do ohrazené a připravené půdy je třeba zasadit vinný kmen. A ne jakýkoliv. Na výběru odrůdy nesmírně záleží. Podle toho bude vypadat úroda. Izrael jako vinný kmen podle Izaiášova podobenství zklamal — přinesl trpké, nechutné plody. Muselo dojít k tomu, co o něm v proroctví řekl Pán Bůh.

V Boží vinici je však vysazen výborný vinný kmen. Pán Ježíš řekl učedníkům při loučení s nimi: „Já jsem ten vinný kmen pravý.“ Jedině z tohoto kmene může vyrůst ovoce, vzácné Bohu i lidem. A Pán řekl učedníkům dále: „... a vy jste ratolesti.“ Jedině ratolest vyrůstající z pravého vinného kmene, která je s ním bytostně spjata, může přinášet ovoce. Jsme takovou ratolestí, vštípenou do vinného kmene? Čerpáme z něj sílu pro svůj život — z jeho smrti za nás? Pamatuji me na to — zůstávajme v něm. Jen ratolest vyrůstající z kmene může přinášet ovoce. „Beze mne nic nemůžete učinit“ — říká Pán a tato jeho slova platí dodnes. Planě rostoucí ratolest přináší jen trpké ovoce — to platí i o životě víry. Známe takové trpké ovoce?

4. Postavil věž

V osazené vinici se slabně rozrůstají ratolesti vinné révy, objevují se květy a první plody. Ale s prvními plody se okamžitě objeví také ti, kteří doveďou celou úrodu znehodnotit — hejna

špačků a jiných ptáků. Samotné vinné révě mnoho neuškodí — ale úroda je vničeč. Proto se ve vinicích od nepaměti stavějí věže, odkud se proti nevítaným škůdcům vede nelítostný boj.

Obdobně je tomu i v duchovním životě. Když už se satanu podařilo zabránit tomu, aby byl člověk vštípen do pravého vinného kmene, do Rána Ježíše, aby se tak stal Božím vlastnictvím, je jeho prvořadou snahou jej vyřadit z činnosti, učinit jej neplodným, zmařit jeho ovoce. Jeho snaha je obzvláště zřejmá tam, kde se něco děje, kde se objevil květ a začínají vyrůstat plody — řečeno prakticky — kde nastává probuzení, kde lidé přicházejí k věře, kde dochází k nápravě. Zde je satanova snaha znehodnotit Boží dílo obzvláště zřejmá. Když už lidem nemůže vzít spasení, snaží se je aspoň zaměstnat nějakou neodkladnou prací nebo jejich svědecství znehodnotit pokleskem či pádem. Snaží se rozbit jednotu Božích dětí.

Smíme však vědět, že nás Pán POSTAVIL VĚŽ — sám bdí nad svým dilemem. K této věži patří také strážní služba, kterou ustanovil sám Pán. Budeme věděti, že nám Pán dal a dává bratry, kteří mohou a dovedou být nad čistotou učení, že máme starší bratry, kterým leží na srdeci ryzost našich vzájemných a zdravý růst církve. Važme si jich a snažme se jim být oporou a pomocí.

5. Zřídil lis

Lis je neodmyslitelnou součástí vinice. Bez lisu bychom z vinice nezískali trvalý užitek. Hrozny samotně rychle podléhají zkáze a musí se ihned konzumovat. Chceme-li víno uchovat, musíme hrozny vylisovat. A vzniklé víno je tím vzácnější, čím je starší.

To je krásný obraz duchovní skutečnosti. V našem životě víry musí být lis. Musíme být „lisování“, máli naš život přinést trvalé hodnoty. Vím, soužení není populární, všichni máme rádi klid a pohodu. Ale v klidu a v pohodlí vznikají hodnoty většinou jen pomíjivé a časné. Jan Hus musel pro poznanou pravdu zemřít, Jan Amos Komenský se musel stát psancem. John Wesley musel mnohokrát slyšet z ust

různých církevních hodnostářů, že v Teď právem očekává ovoce. Vždyť v nich kostele kázal naposledy. Tak ale vyrůstalo ovoce trvalé hodnoty. Podobně je tomu i dnes. Procházet lisem — soužením — není příjemné. Nerepejme však a nevzpírejme se, budeme-li jím muset projít. Vzpomeňme si v tuto chvíli, že i nás Pán musel projít lisem — a to lisem nejhorským — kvůli tobě a mně.

Nás Pán (můj milý — jak krásný je to obraz nejužšího obecnství), pro svou vinici vykonal a koná všechno. tp

On mne zná

Znát Pán ty, kteří jsou jeho,...

2Tm 2, 19

Alkoun je malý mořský pták, který žije na skalnatých útesech severního pobřeží. Tisícová hejna těchto ptáků žijí na poměrně malých plochách. Protože podél pobřežních skal je málo míst, snášeji samice ptáků svá hruškovitá vejce jedno vedle druhého do dlouhé řady na úzký pobřežní pás. Přestože všechna vejce vypadají stejně, je neuvěřitelné, že ptačí matka pozná to své. Bylo zjištěno, že matka pozná své vejce, i když bylo přemístěno. V tom případě je vraci na původní místo. Nikdy se nezmýlí mezi tisíci jinými naprostě stejnými vejci.

Bible nám říká, že nebeský Otec zná dívčiny každé ze svých dětí. Zná všechny jejich myšlenky a city, chápe jejich záležitosti. Žalmista v údivu nad tím říká: „Divnější jest umění tvé nad mňú vtip; vysoké jest, nemohu k němu“ (Ž 139, 6).

Vědomi toho, že Bůh je vševedoucí, nás nevede pouze k velebení jeho osoby, ale dává i pokoj do našich srdcí, protože Boží láska má zájem o naše životy. Pán Ježíš řekl svým učedníkům, že bez vědomí nebeského Otce ani vrabeček nespadá na zem. O kolik je člověk v Božích očích cennější než takový vrabeček! Boží dítě si může být jistě jeho stálou péčí.

Jak je nádherné vědomí být tak velice milovanou a Bohu známou bytostí!

přípr. J. H.

DOPLŇOVÁČKA

1	P						
2	P						
3	P						
4	P						
5	P						
6	P						
7	P						
8	P						

1. Ž 119, 54
2. 2S 24, 22
3. 2M 3, 7
4. Jb 7, 6
5. Na 3, 2
6. Mk 3, 21
7. 2K 5, 1
8. Ž 103, 22

pohľad do knihy zjavenia

Aj v prorockých slovách, zapisaných v Starom zákone, nachádzame mnohé predpovede o budúcich udalostiach, ako sú líčené v knihe Zjavenia. Pri čítaní týchto prorockých predpovedí musíme mať na mysli niektoré skutočnosti:

- proroci videli hľavne „štity“ jednotlivých vekov alebo období, ale nevideli „dolina“, to znamená podrobnejšie udalosti medzi „štitmi“. Tak napríklad proroci videli príchod Mesiáša na túto zem — splnený príchodom Pána Ježiša (prvý príchod), rozptýlenie Izraela medzi všetky národy, príchod Pána Ježiša v sláve (druhý príchod), ale medzi týmto prichodom prebiehajúci vek milosti pre pohanov a pôsobenie cirkev nevideli,
- proroci nevideli jednotlivé udalosti alebo „štity“ podľa časového horizontu, ale im spývali akoby sa stali naraz. Mnohé ich prorocké slová sa týkali blízkej budúcnosti, ale i súčasne ďalekej budúcnosti toho istého predmetu (napríklad zničenie a obnova chrámu, verný zostatok Izraela),
- proroci sa dívali akoby zo stredu diania: časť udalostí, ktoré sa majú stať, považovali za vec minulosti (pád Babylonu), iné zase za vec budúcnosti, hoci sa stali,
- proroci nevideli príchod Pána Ježiša pre cirkev, toto tajomstvo bolo zjavené až apoštolovi Pavlovi [1K 15, 51, 2K 12, 1, 1Te 4, 15n] i keď o tom veľmi stručne hovoril skôr Pán Ježiš [J 14, 3].

O čom teda písali proroci z tých udalostí, ktoré sa týkajú práv knihy Zjavenia?

1. O návrate Izraela do zeme svojich otcov:

- odkiaľ sa navráti: 5M 30, 3-6, Jr 18, 14-15; 23, 7-8; 29, 14; 31, 8-10; 32, 37, Iz 11, 11-12; 27, 12-13; 43, 5-6; 60, 4-9, Ez 34, 11-13, Mi 2, 12.
- navráti sa s pomocou národov: Iz 43, 3-8; 49, 22; 60, 9; 66, 19-20.
- návrat bude doprevádzaný rôznymi udalosťami a znameniami: Iz 11,15-16, Mi 7,15, Za 10,10-11.
- ich návratom sa bude zaoberať Mesiáš (Kristus): Iz 52,12-13, Mi 2,13, Za 2,11.

Splnenie týchto proroctiev prežívame. Veríme, že návrat bude pokračovať aj po vychvátení cirkev.

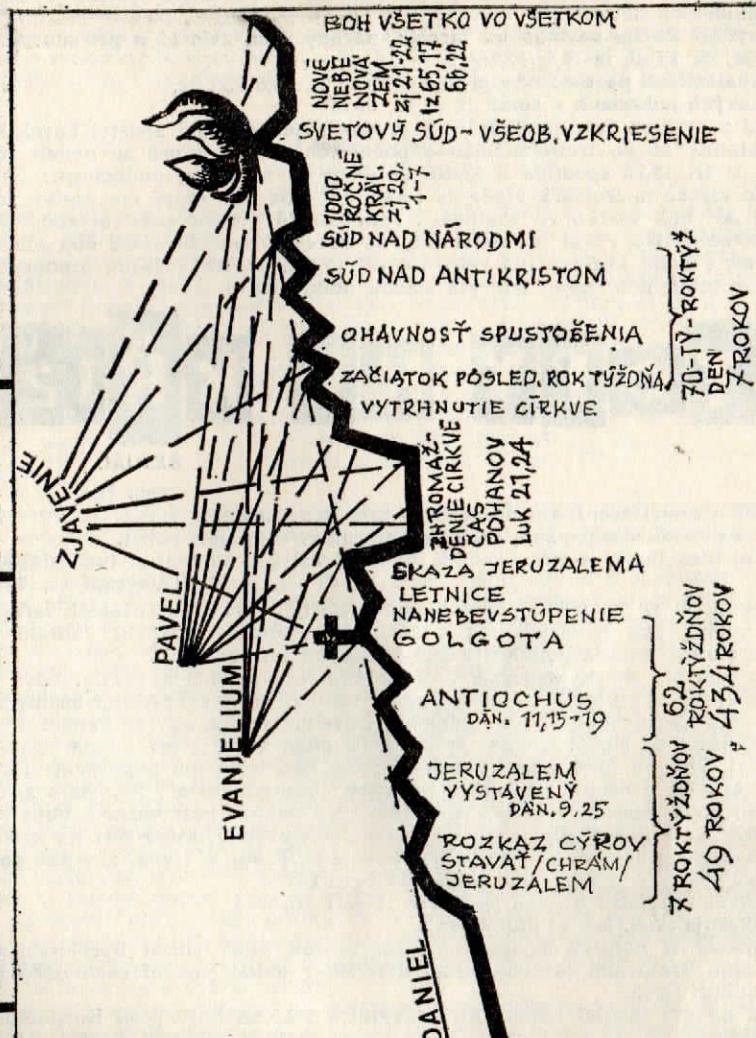
2. O postavení chrámu: Ez 37,26-27, 43,7, Za 6,12-13, Podľa Da 9,27 (prinášanie obetí), 2Te 2,4 a Ma 24,15 majú niektorí bratia zato, že chrám bude vybudovaný do poloviny obdobia siedmich rokov.

3. O dobe súženia po vychvátení cirkev až k príchodu Pána Ježiša v sláve na zem: Iz 13,n, Ez 30,3n, Jr 48,10, Jl 1,15n, 2,1, 11,31, Ám 5,18.20, Obd 15, Sof 1,7-14, Ma 3,2, 4,1,5.

Proroci písali o „dni Hospodinovom“ (Jahve), ktorý je v Novom zákone označený ako „deň Pánov“ (Kyrios). Niektorých čitateľov Písma mali 2Te 2,2, kde je v Roháčkovej slov. preklade aj v preklade kralickom „deň Kristov“. Novšie preklady majú tam správne „deň Pánov“ (pozri napr. ekumenický, Praha 1979). Ak niekoľko nerozliší tieto pojmy, potom bude podľa 2Te 2,2 (jediné miesto tohto významu) tvrdiť, že Pán Ježiš príde pre svoju cirkev (= deň Kristov) až po odpadnutí, zjavení Antikrista, ktorý sa posadí do Božieho chrámu ako Boh, atď. Preto v 2Te 2,2,3 nejde o deň Kristov, ale deň Hospodinov, ako bol predpovedaný prorokmi.

4. O pokáni Izraela a duchovnej obnove: Za 13,1, Ž 44,27, Jr 30,15-17, 31,18,

prorocká perspektiva

7. O slávnom kráľovstve Pána Ježiša: Ez 43,7n, Iz 62,1-4; 10-12, Jr 31,12-14 a mnoho ďalších.
8. O vyliati Ducha svätého na Izraela, národy, rišu zvierat a prírodu: Jl 2,28 až 29, Za 12,10, Iz 12,3, 32,13-15.
9. O udalostiach po tisícročnom kráľovstve: Ez 38,8-9.21-22,
10. O nových nebesiach a zemi: Iz 65,17, 66,22.

Hoci prorokom Boh zjavil mnoho, predsa najďalej videl apoštol Pavel, ktorý bol vytrhnutý až do tretieho neba a počul také slová, ktoré sa nedali ľudom ľumočiť. V 1K 15,28 spomína o tomto pohľade do najďalejšej budúcnosti: „A keď mu bude všetko podrobene, vtedy sa i sám Syn podrobí, ktorý mu všetko podrobil, aby bol Boh všetko vo všetkom“. Podobne do ďaleka videl aj apoštol Ján, ktorý rovnako ako Pavol bol vytrhnutý do neba, a napísal: „Pán Boh ich bude osvecovať, a budú kraľovať na veky vekov“ (Jz 22,5). Akú úžasné prednosť máme, že je takto pred nami odkrytá slávna budúcnosť!

jos

STOP Y KE KŘÍZI

SERIÁL 27

„Po větru zemětřesení, ale Hospodin v tom zemětřesení nebyl. Po zemětřesení oheň, ale Hospodin ani v tom ohni nebyl. Po ohni hlas tichý, jemný. Jakmile jej Eliáš uslyšel, zavinul si tvář pláštěm.“

1. Královská 19, 11-13

Křesťanství se ve světě podivuhodně rozšířilo. Církve se účastní veřejného života, noviny příši o církevních událostech, význační církevní činitelé mají v mnoha státech velkou popularitu mezi širokými vrstvami lidí.

Je v tom ale skryto nebezpečí. Úzká řeka teče prudce a rychle. Když však ale řeka vystoupí z břehů a zaplaví zemi, vznikají brzy zahnívající bažiny...

A v této situaci mne upoutal příběh z Nového zákona, kdy za Pánem Ježíšem přišli učedníci se slovy: „Pane, je opravdu málo těch, kteří budou spaseni?“ (L 13, 23). Šlo jim také o velké úspěchy. Ale Pán Ježíš jim odpověděl: „Snažte se vejít úzkými dveřmi!“ Pán Ježíš je pravý „individualista“. Jak málo se hodí do dnešní doby masových hnuti! Ale přesto ho musíme brát vážně. „Vejít úzkými dveřmi“ znamená předat svou vůli cele Božímu Synu, který nás na kříži vyskoupil a smířil s Bohem. Kříž je to nejdůležitější: Proto je třeba, aby naň padalo stále nové světlo — i v příběhu Eliáše na hoře Oréb.

Předmětem dnešních úvah je TICHÝ JEMNÝ HLAS.

1. Ukazuje nám, jak se Bůh zjevuje

Přiblížme si nejprve samotný příběh. Prorok Eliáš musel uprchnout před krvežíznivou královou Jezábel. Našel útočiště v jedné jeskyni osamělého skalnatého pohoří Oréb.

A tu na něj zavolal nějaký hlas: „Vydji a stůj na hoře před Hospodinem!“ Eliáš uposlechl. Tu se strhl vichr, který lámal skály a vyvracel stromy. Ale Pán Bůh v této bouři nebyl přítomen. Pak nastalo zemětřesení. Ale ani tam Pán Bůh nebyl. Potom přišel ničivý oheň, ale ani v něm nebyl. A pak najednou nastalo smrtelné ticho. A do tohoto ticha zaznival tichý a jemný hlas. Eliáš zahalil svůj obličej do pláště.

Pán Bůh MŮŽE přijít i v ohni, ve vichru a v zemětřesení. Tak jej zažil Izrael, když jím právě na této hoře dával desatero příkázání. Mluví o tom i 18. žalm: „Země se zachvěla, roztřásala se, hory v základech se hnuly, ... z úst zřírající oheň, planoucí řeřavé uhlí...letěl a vznášel se na perutích větru...“

Ale teď ukazuje Pán Bůh Eliášovi nové, úplně jiné zjevení — ne v bouři, v ohni a v zemětřesení — ale v tichém a jemném hlasu. Co to znamená? Je to srdce jímající lásku, která vydala jednorozého Božího Syna za nás, která je poselstvím o svobodné Boží milosti pro ty, kteří se provinili vůči Bohu. Jak nádherný je tento tichý hlas. Gerhard Tersteegen (1697 — 1769) při pohledu na kříž zpívá:

Já klaním se té láске svaté,
jež v Kristu nám se zjevuje
a proudu milosti té vzháte
se dávám, jež k nám směřuje...

Dnes nenajdeme Pána Boha nikde jinde než právě v tomto tichém a jemném hlasu, který přichází z kříže na Golgotě. „Bůh nebyl v bouři, zemětřesení a v ohni...“ I to jsme prožili. V nedávné minulosti prošel svět tragickými válečnými událostmi. A mnozí lidé tenkrát říkali. „V ohni těchto hrozných zkoušek jsme poznali Boha...“ Ale Pán Bůh v této bouři nebyl. Přitom se nám zachvěla půda pod nohami, Všechny jistoty byly ty tam. Našimi městy procházel zřízavý oheň. Ale Pán Bůh nebyl ani v zemětřesení, ani v ohni. Pouze nechal zaslepeny a ztracený svět, který se jej zřekl, ať si dělá, co chce.

Avšak Pán Bůh se ještě dnes dává najít v tichém a jemném hlasu své konečné lásky, kterou smíme číst ve tváři ukřižovaného Božího Syna.

Pro mne On svůj život dal,
pro mne, nepřítele svého.

2. Je to tichý hlas

Dovolte mi, abych malíčko pozměnil kulisy světového dění. Představme si, že by tam na Orébě stál moderní lázeňský dům. Jak by asi probíhala naše událost?

Při zemětřesení a ohni by asi všude byla panika, nářek a proklínání. A pak by bouře přešla. Hosté si oddechnou, rádio je opět puštěno, hraje tanecní hudba. Mladí lidé improvizují malou oslavu, starí pánonové jdou k baru, aby tu prozítou hrázu spláčli douškem koňaku... A tichý, jemný hlas? Ten by už nikdo neslyšel. Bylo totiž příliš hlučno v nich a kolem nich:

Nepovažujte to prosím za bujnou fantazii, neboť právě tak se to mezi námi neustále děje. Tichý a jemný hlas — Boží slovo pro ztrápenou a toužící srdce vychází dosud od kříže Pána Ježíše. Tento věčný kříž je jako vysílač živého Boha. Neustále vysílá do světa výzvy: „Neboj se, nebo vykoupil jsem tě a povolal jsem tě jménem tvým. Můj jsi ty!“ (Iz 43, 1). „Zazenu tvou nevěru jako mračno a jako oblak tvé hřichy. Navrat se ke mně, já tě vykoupím“ (Iz 44, 22). „Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal“ (Iz 53, 4). „Neboj v Kristu Bůh usmířil svět se sebou... deje se smířit s Bohem!“ (2K 5, 19.20). Kdo ale poslouchá tato Boží vysílání? Je to tichý, jemný hlas, vycházející z kříže, hlas, o kterém napsal prorok Izaiáš: „Nekřič a hlas nepozvedá se slyšet na ulici...“ (42,2). Milí přátelé, huk ulice s rádiem, sportem, zábavnými pořady, politickými zprávami, reklamami, biografy a televizí nás nesmírně spouštavá. Máme ještě sluch pro tichý a jemný hlas?

jak je tomu ale v našem příběhu?

„Což když uslyšel Eliáš...“ — Eliáš uslyšel! Udělejte to podobně jako on! Vyjděte na vás Oréb. Bojujte o ticho, až do vašeho srdce vnikne tichý a jemný hlas Boží lásky a jeho svobodné milosti.

Kolem kříže se shromažďuje tichý hlouček. A ti, kdo uslyšeli tichý hlas, vyznávají: „Hle, ta hořkost přehořká mi byla ku pokoji. Ty sám jsi vytrhl z jámy zániku mou duši, za sebe jsi odhodil všechny mé hřichy“ (Iz 38, 17).

3. I to předchozí je důležité

Tichý a jemný hlas předcházely oheň, bouře a zemětřesení. I to je důležité. Dříve než totiž člověk dokáže slyšet tichý a jemný hlas Boží lásky k hříšníku, musí dojít ke ztruskotání. Přichází bouře, která smete všechnu naši sebejistotu.

Přichází zemětřesení, abychom poznali, že vše, nač jsme dosud spolehlali, je velice nejisté a vratké. Na naše svědomí přichází oheň Božího soudu, a my najednou poznáváme s naprostou jistotou: „Zůstanu-li takový, jaký jsem, půjdu do pekla i se svým křesťanstvím!“

Tak láme Pán Bůh naše srdce. A pak přichází tichý a jemný hlas: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpocinout.“

Připomeňme si Petra! Stál jako hrdá skála (jméno Petr totiž znamená kámen) a ujišťoval svého Pána: „Kdyby tě všichni opustili, půjdu s tebou na smrt!“

A pak přišla noc před velikonočním pátkem. Bouře událostí Petra smetla. Propadly hrůze před lidmi, půda se mu kymácela pod nohama. A když zapřel svého Pána a Pán na něj pohlédl, vzplál v jeho srdci oheň: „Jsem ztracen, jsem zrádce...!“ A teprve tehdy Petr dozrál pro tichý hlas milosti.

Kéž i nám pomůže Pán Bůh k blahoslavené zkušenosti s Boží milostí pod křížem na Golgotě.

W. B.

setřené slzy

(Iz 25, 8; Zj 7, 17; 21, 4)

Tři velké slzy zůstávají věřícím až do bran věčnosti. Naříkáme sami nad sebou, nad svým dilem, dosud nezachráněnými lidmi. Ale jaké by to bylo, kdyby v nebi někdo plakal. Od toho je země, zvaná slzavým údolím. Zde si má každý „odplakat“ svoji ztracenost, slzy pokání. Ale Boží dítky lkají dál — nad svojí nedokonalostí, porušností, ubohostí. Jeden více, druhý méně. Zůstávají proto v pokore s poledem víry na Božího Beránka a jeho prolitou krev. K nim zaznívá Boží slovo: „A v něm jste doplnění...“ — dokonali (Ko 2, 10). Nebeský Otec nám seře tuto slzu.

Pláčeme nad svým dilem a životní bilancí. Co mezer a trhlin v nedodělané stavbě. Co nesplněných úkolů, kolik nevyužitých příležitostí. Jak často vidíme jen seno, slámu a strnisko (1K 3, 13). Co odvedeš? Co „zkolauduje“ Pán? Už nic nenapravíš, nedoženeš,

nezměniš. Tvůj život je ukončen! Opět zaznívá Boží slovo: „Hospodin dokoná za mne...“ (Ž 138, 8). Činím co mohu, ale výsledky nejsou vidět. Zapláčeš jednou naposledy tváři tvář tomu, který dokoná, co skrze tebe započal (F 1, 6) a setře tak tvou slzu žaloby.

Mnozí z nás zapláčí i nad dosud nezachráněnými z vlastní rodiny, nad příbuznými, přáteli a těmi, kterým jsme vydali svědec, podávali ruku a přimluvně zvali do Božího království. Kolik při tom bylo prolito slz. Boží slovo nás povzbuzuje: „... jest mocen Bůh z kamení tohoto vzbudit syny Abrahamovy“ (Lk 3, 8). Dnes ještě kámen, zitra již syn víry. Dávřejme Otci, který je vezma za ruku a který je zárukou jejich záchrany.

Hledáme tedy na setkání s Otcem v dobré naději radostného setkání i s těmi zachráněnými — díky oběti Syna. I poslední slza je setřena.

-Im

- ◆ Keď nás Boh niekam posiela, On ide tiež s nami.
- ◆ Malý krok poslušnosti je veľký krok k požehnaniu.

*Rád
jsem
pohádky
čítal
a přitom
snil ...*

*Ta
maličká
skříňka
pro
pilnou
skromnou
Marušku
od
moudré
laskavé
stařenky
mi
učarovala
skvostným
démantem
spravedlivé
odměny ...
a ta
veliká
přetěžká
truhla
pyšné
chamutivé
lenivé a
závislivé
Holeny
mne vždy
rozesmála
těmi:
těžkými
bezcnennými
kameny
s nimiž
se tak
zbýtečně
lopotila
na své
strastiplné
cestě
k domovu*

*A přece
se dnes
všecky
ty Holeny
tak skvěle*

DÉMANT

*uplatňují
v rozporu
s pohádkami
a mými
naivními
dětskými
sny ...*

*a ty
těžké
truhly
tolik
váží
právě
svým
bezcnenným
obsahem
v očích
tohoto
světa ...*

*ALE já
toto
nechci
nemohu
neumím
ve svém
nenaprovitelném
bláznovství
uznat ...!*

*Ubohá
Maruško
mě duše
a mých
dětských
snů ..!!*

*Uvidím
můj Pane
někdy také
alespoň
perličku*

*maličkou
ve své
ubohé
skřínečce
tak často
skropené
slzami
svého
stálého
zklamání???*

*Počkej
až doma
můj milovaný
ne*

*v domě
velkých
těžkých
truhel
tohoto
světa*

*ale
v domě
Otcově —
mém a
tvém*

*vždyť
už dávno
jsem ti
naplnil*

*tvou
nepatrnu
ubohou
prázdnou
skřínečku
tvého
srdece*

*Já — JEŽÍŠ
sám
sebou!!!*

kk

Reformácia

V tomto článku opíšeme, ako sa Reformácia šírila po Nemecku a za jeho hranice a ako prispela k novej náboženskej „tvári“ tej časti Európy, ktorá patrila k západnému kresťanstvu. Vynecháme z hľadiska zemepisného okrajové škandinávske zeme a ľasko. Kedže zámerom tohto seriálu je pripomenúť si z priležitosti jubilea osoby a dieľa dvoch reformátorov, Luthera a Zwingliho, nebudem sa zaoberať, aspoň nateraz, významom a pôsobením onoho menej nápadného húfca kresťanov, ktorí sa, často i za cenu nepochopenia a utrpenia, usilovali praktikovať novozákonné učenie o cirkvi a zbozech vykúpených. Takéto skupiny veriacich sa však vyskytovali už po mnoho generácií pred Lutherom, na rôznych miestach a v rôznych dobách. Ale práve pre stručnosť, s akou o nich pojednáme, sme povinní zdôrazniť ich existenciu, to predovšetkým, a potom stýčne a tretie plochy s reformačným hnutím.

Vzťahy a spojenie medzi bratmi v rôznych krajinách dobre ilustruje skutočnosť, že na vyučovanie svojich detí používali ten istý katechismus (učebnicu náboženstva) „Valdenskí bratia“ v horách Francúzska a Taliánska, ako aj rôzni bratia v zemích Nemecka a v Čechách. Bola to malá knižička, vydaná v taliančine, francúzštine, nemčine a češtine. Sú známé viaceré vydania, vytlačené v dobe od r. 1498 do 1530. Tesne spojení s nimi boli aj „Bratia spoločného života.“

Prvé miesto pri Lutherovi prerode a vývine mala Biblia. Pomohol mu Stampitz a — ako sám povedal — v spisoch Taulera, nemeckého mystika a niektorých autorov z kruhu Bratov spoločného života našiel väčšiu pomoc, než na všetkých univerzitách. V prvých rokoch svojej verejnej činnosti (1517–20) písal spisy v duchu bratov. V Písme videl správne pravý obraz pre zbyto a nebolo to bez vnútorného boja, čo tento obraz opustil v prospech národnej alebo štátnej cirkvi — systému, ktorý mu vonkajšie okolnosti vnútili.

Nádej bratov, ale aj niektorých iných kruhov, čo k nim nepatrili, boli spočiatku živé: konečne sa začala črtať cesta návratu k modelu novozákonnej cirkvi. Ale vývoj bol iný. Ako sa uberal a ako k tomuto cieľu nedospel, uviedme neskôr.

Hnutie započaté Lutherom sa čoskoro rozšírilo po Nemecku. Luther bol jeho dušou i hybnou silou, ale dostal aj mohutnú akademickú podporu, najmä zo strany brillantného a umierneňného Filipa Melanchtona. Na jeho stranu sa postavilo viacero nemeckých kniežat a mnohí z obecného ľudu. Proti sebe mal pápeža, biskupov a cisára. Nebojácnie sa postavil ako proti cirkevnnej, tak i svetskej mocnosti. Temer celé severné Nemecko a väčšina nemeckých slobodných miest sa pridal k Lutherovi. On Reformáciu uviedol do života a pri životě ju aj udržiaval predovšetkým sám — neúnavným publikováním kníh, neohrozeným kázáním a vyučovaním, sprístupnením Biblie mysli a srdcu nemeckého ľudu a zložením mnohých duchovných piesní. Snem v Speyeri (1526) bol nútený jeho hnutiu nechat voľný priebeh, avšak iný snem v tom istom meste (1529) sa usiloval

zastaviť jeho ďalšie rozširovanie. Bolo to na tomto sneme, čo celý rad evanjelickej kniežat zostal pevný na svojich pozíciach, po príkladě Lutherovom. Ich statočný postoj dal dejinám slovo „protestantizmus“.

Na sneme v Augsburgu (1530) protestanti predložili svoje vieroveryznanie. Ale katolíci ho odmietli. Protestantské kniežatá si v Augsburgu uvedomili, že cisár sa s protestantizmom chystá na vojnu. Utvorili tzv. „Šmalkaldskú ligu“, akúsi obrannú alianciu. Po viacerých pokusoch o kompromis medzi oboma stranami vypukla napokon tragická šmalkaldská vojna, krátko po Lutherovej smrti. Cisár Karol V. porazil vojská protestantov v bitke pri Mühlbergu (1547) a uväznil ich vodcov. Ale protestantský Mórík Saský v spojení s Francúzskom sa vydal na úspešné vojenské taženie proti cisárovi, čo viedlo nakoniec k uznaniu protestantizmu (Pasovský mier, 1552). Po tom, čo Luther odšiel zo scény, nastal vo vlastnom protestantizme čas horkých teologických škripok. Bolo to obdobie, v ktorom sa vyvinul „luteranismus“, čosi, čo Luther predviedal a zavrhoval. Niektorí z luterských teológov svojím dogmatizmom stali sa přičinou, že mnohí neskôr prešli ku kalvinizmu. Kalvíni v Nemecku prijali Heidelbergské vyznanie viery. Nešťastná Tridsaťročná vojna zavliekla do pôvodného zápasu o Božiu pravdu politické spory a mocenské násilenstvá, ktoré pretrvávali aj v sedemnáctom storočí. Až napokon Vestfálsky mier (1648) nastolil luteránom a kalvínom rovnaké práva, aké mali katolíci.

Vo Švajčiarsku prišlo k Reformácii v tom istom čase ako v Nemecku, avšak nezávisle od neho. Jej teológia bola podobná Lutherovej s výnimkou učenia o Pamiatke Pánovej. Zwingli, švajčiarsky reformátor, mal pritom význevné vlastenecké ideály. Rozhodol sa, že disciplína a bohoslužba v jeho cirkvi budú mať vlastnú líniu, rozdielnú od katolíckej. Bitka pri Kappeli Reformáciu vo Švajčiarsku na čas zastavila, ale roku 1536 vystúpil na scénu Ján Calvin. Bol to francúzsky emigrant a ako taký ujal sa vedenia francúzsky hovoriacej časti Švajčiarska. Stredivkom jeho pôsobenia stala sa Ženeva. Jeho teologickej spisy, najmä Inštitúcia kresťanského náboženstva a početné komentáre k Biblii významným dielom určili povahu a vieroveryznanie tzv. Reformovanej cirkvi. Tento reformátor utvoril presbyterskú formu spravovania cirkvi, v ktorej všetci kazatelia boli si v službe rovnocenní a ľud zastupovalo laické starostvo. Na Calvina sa často spomína v súvislosti s jeho prísnou doktrinou o vyvolení. Ale Calvin tiež dôrazne vysvetloval cestu pokánia, viery, a posvätenia. Bol upriamený na to, aby jeho teológia verne odrážala Písmo, a nie vlastnú názory.

Zwingli mal v Zúrichu pokračovateľa v Bullingerovi (1504-75) a Calvin v Ženeve neskôr v Teodorovi Bezovi (1519-1605). Obaja títo mužovia udržali tradíciu Reformácie živou. Malí veľký vplyv na Francúzsko, Holandsko, Nemecko, Anglicko a Škótsko ako ich učením, tak pohostinnosťou voči mnohým emigrantom, ktorí museli pred prenasledovaním odísť zo svojich krajín.

Veľmi odlišný charakter mal Reformácia vo Francúzsku. Kým v Nemecku a vo Švajčiarsku bola silne podporovaná ľudom, v tejto zemi bola táto podpora menšia ako v ľude, tak i v cirkvi a na dvore. Výsledok bol ten, že prví protestanti často prechádzali vyhnaniestrom a smrťou. Ale po tom, čo sa Reformácia pevne uchytila v tej časti Švajčiarska, kde sa hovorí po francúzsky, utvorili kalvíni združenie r. 1555 aj v Paríži.

V tomto nepriateľskom prostredí nadobudla Reformácia povahu politického hnutia. Nasledovala séria občianskych vojen. Roku 1572 boli protestanti bez milosti zmasakrovaní (Bartolomejská noc). Toto otriaslo, avšak nezníčilo francúzsky protestantizmus. Keď protestantský Henrich IV. nastúpil na trón (1589), nádeje protestantov veľmi ožili. Ale francúzski katolíci utvorili alianciu so španielskym kráľom a hrozili krajine krvavým kúpelom, ak Henrich ostane protestantom. Kvôli pokoju a trónu sa kráľ podvolil, ale r. 1598 predsa priprustil, aby protestantizmus bol legalizovaný a reformovanému kresťanstvu zaručil isté slobody v tzv. Nantskom edikte. V sedemnáctom storočí sa o potláčanie protest-

tantizmu pričinil francúzsky štátik, kardinál Richelieu. Nakoniec kráľ Ľudovít XIV. Nantský edikt zrušil (1685), za čím nasledovalo tvrdé prenasledovanie francúzskych protestantov.

V Holandsku bola Reformácia inšpirovaná Lutherom. Už r. 1423 boli ľudia pre luterskú vieru upalovali. Neskôr tam prešla Refarmácia pod vplyv Calvinov. V tom čase bolo Holandsko podvládou Španielska. Reformačné hnutie silne potláčal cisár Karol V., ako aj jeho nástupca Filip II. Španielsky. Náboženské idey tu do značnej miery splývali s politickými snahami po nezávislosti. Roku 1581 severné Holandsko utvorilo federáciu pod Viliamom Oranžským-Milčanlivým. Po dlhom a úpornom boji sa oslobodilo spod Rímskej cirkvi a španielskej koruny. Prvý reformačný synod sa konal už predtým v Dorte r. 1574 a do jedného roka reformátori založili univerzitu v Leidene. Nová reformovaná cirkev prijala Heidelbergské vierovyznanie a ustavila si vlastný spôsob organizácie.

Cirkev v Holandsku začala odteraz prechádzať zložitými teologickými spormi o povahu predestinácie (predurčenie k večnému životu). Armínius (1560-1609), profesor teológie v Leidene, odmietať závery učenia, podľa ktorého vyvolení boli predurčení výlučne suverénou vôleou Božou, ako to učil Calvin. Armínius tvrdil, že je možné veriť v Božiu suverenitu a pritom ponechať človeku skutočnú slobodu vôle. Boh chce, aby všetci ľudia boli spasení, nielen vyvolení. Jeho učenie bolo zavrhnuté na synode v Dorte (1618-19), neskôr však opäť tolerované a napokon oficiálne uznané r. 1795.

V Čechách mala Reformácia ešte včasšie začiatky — za Majstra Jána Husa a Jerónima Pražského. Husovi nasledovníci podporovali Lutherá, keď jeho učenie prišlo na scénu, ale neskôr sa z veľkej časti stali kalvíni. Vec Reformácie v Čechách nesmierne utrpela za Tridsaťročnej vojny, ako i za Protireformácie, ktorá zanechala zem v ruinách.

Do Maďarska nové myšlienky priniesly Lutherovy a Melanchtonovi študenti v r. 1524. Ako v Čechách, i tu sa stal pozdejšie hlavný smer kalvínsky. Prvý luteránsky synod sa konal r. 1545, prvý kalvínsky r. 1557. Náboženskú slobodu potlačil Rudolf II., ale neskôr bola obnovená za použitia sily zásluhou princa Štefana Bathoryho. Pokračovatelia Husitov, povzbudení Lutherovými spismi, rozvinuli reformačné hnutie aj v Poľsku. Kráľ Zigmund Augustus (1548-72) bol Reformáciu priažnivo naklonený a dopisoval si s Calvinom. Najvýznačnejší poľský teológ bol kalvínsky Ján á Lasco, ktorý neskôr odšiel do Anglicka ako profesor a tam napomáhal reformácii počas vlády kráľa Eduarda VI. V Poľsku došlo k dohode medzi luteránnimi a kalvínnimi roku 1570. Ale Reformácia bola spomalená vnútornými rozpormi, zapričinenými socizinom. Bolo to bludné učenie založené Socinom, ktorý popieral Trojicu, božstvo Kristovo, jeho spasiteľné dielo na kríži a porušenosť človeka. Neskôr Reformácia našla veľkých odporcov v jezuitoch.

V Anglicku a Škótsku zápas medzi starým a novým pretrvával dĺžšie než v ostatnej Európe. Už v trináštom storočí sa v Británii vyvinulo silné protipápežské hnutie. Tu veľkú úlohu zohral Ján Wycliff. Hnutie sa posilnilo až začiatkom 16. storočia, keď sa do Anglicka začali pašovať Lutherove spisy a anglické Biblie. Spočiatku bolo reformačné hnutie luteránske a malo podporu staršieho hnutia tzv. Lollardov. Ale Reformácia, hoci vo svojich začiatkoch náboženská, dostala sa do krážov politiky vďaka skorumpovaným mužom, ktorí chceli pohnuté časy využiť vo svoj prospech. Roku 1534 sa kráľ Henrich VIII. vyhlásil za hlavu anglickej cirkev. Jeho rozpory s pápežom sa niesli nie na náboženskej, lež na osobnej rovine, lebo pápež nesúhlasiel s královým rozvodom s jeho manželkou. Henrich sám, hoci exkomunikovaný, zostal po celý svoj život katolíckym ako v učení, tak i v praxi. Roku 1539 vydal tzv. Šest článkov, ktorých cieľom bolo znova upevniť tradičnú katolícku vieru. Pritom však zlikvidoval moc pápeža v Anglicku a zrušil aj kláštor. Súčasně v tejto zemi mocnelo hnutie smerom k reforme. Za kráľa Eduarda VI. (1547-53) bola Reformácia zavedená pozitívne

a účinně. Vedúcou osobnosťou bol tu arcibiskup canterburský Tomáš Cranmer, podporovaný učencom Ridleyom a kazateľom Latimerom. Prispeli aj niektorí európski reformátori, najmä Martin Bucer, Peter Martyr a Ján á Lasco. Tito mužovia, skôr kalvínski než luteránski, sa stali profesormi na univerzitách v Oxforde a Cambridgi.

Kráľovná Mária Tudorovna (1553-58), bigotná a neznášanlivá katolíčka, hoci pritom žena náboženská, pokúšala sa znovu nastolíť katolicizmus a pápežovu autoritu v Británii za pomocí kardinála Polea. Jej snahy žalostne stroskotali a v podstate jej pôsobenie protestantizmus viac posilnilo než oslabilo. Za jej vlády skončilo na popravisku okolo dvesto biskupov, učencov a iných mužov, vrátane nejvýznamnej vodcov — Cranmera, Latimera a Ridleyho a mnohí uprchli na európsku pevninu. Mária umrela ako žena nenávidená všetkými. Teraz sa nádeje sústredili na jej nevlastnú sestru Alžbetu, Kráľovná Alžbeta obnovila protestantizmus a dala mu trvalé základy za svojej dlhej vlády (1558-1603). Musela sa výrovnati so značnými fažkostami — s hrozobou občianskej vojny, s teologickými i politickými vyhľávkami zo strany katolíckych mocností, s nepriateľstvom Francúzska a Španielska a napokon aj s pochybovačným postojom k jej právu na trón. Kráľovnou zrekonštruovaná Anglikánska cirkev prijala episkopálny spôsob správy a obradov. Toto urážalo mnohých kalvínskych protestantov — najmä náboženských emigrantov, ktorí sa teraz vrátili domov zo Svajčiarska. Medzi ďalšími katolíci organizovali komplotty, súc verní výzve pápeža, aby sa kráľovnej postavili na odpor. Po Alžbeti nastúpili stuartovskí králi Jakub I. a Karol I. Títo zdôrazňovali, že kráľ dostal svoje moci priamo od Boha a že nemôže byť ludom bratý na zodpovednosť. Po občianskej vojne bol Karol popravený a ked r. 1660 na trón nastúpil Karol II., bol znova nastolený anglikánsky systém a bi-skupi. Stuardovci sami sa stali katolíkmi a nakoniec boli zvrhnuti roku 1688.

Do Škótsku panoval začiatkom 16. st. feudálny systém so skorumpovanou cirkvou. Túto zem prebulil pre luterstvo Patrick Hamilton, Lutherov žiak, ktorý bol za svoju vieru upálený r. 1528. V jeho diele pokračovali George Wishart a John Knox (1505-72), ale Knox bol r. 1547 Francúzmi uväznený a poslaný na galeje. Po vyslobodení študoval u Calvina v Ženeve a vrátil sa do Škótska roku 1559. Tam potom nebojáčne rozvinul Reformáciu. Zaútočil na pápežstvo, na omšu a modlárstvo oficiálnej cirkev. Kráľovna Mária Stuartová mu bola nepriateľom, ale po prehratej bitve s anglickou Alžbetou Tudorovnou a nespôchetných intrigách, ktoré boli proti nej už ako uväznenej zosnovanej, bola nakoniec stiahnutá roku 1587. Knox potom skonsolidoval škótsku reformáciu napisaním Vyznania viery a iných dôležitých spisov.

Reformácia ďalekosiahlym spôsobom poznala život, myslenie a ďalšie dejiny sveta a jej výsledky zostali trvalé najmä v náboženskej oblasti. V západnej časti Európy sa ustáli dve hlavné formy kresťanskej vieri. Pre kresťanstvo nastala nová doba. Už to nie je viac Rím a kacíri, ale Rím a protestantizmus. Výrazným rysom protestantizmu bola jeho revolta proti korumpovanej cirkevi na báze zvrchovanej autority Slova Božieho. Tento charakter sa viac-menej zachoval a z tohto základného princípu vyplynuli dôležité dôsledky. Jedným z nich je veľká rozmanitosť medzi protestantmi samými. Tá pochádza z Reformáciu nastoleného práva na vlastný úsudok pri vykladaní Písma a slobodu pri volbe viery. A tak čo sa ztratilo na jednote, získalo sa na slobode, hoci iba pomaly a postupne sa v protestantských zemiacch pevne usadila pravá náboženská sloboda.

Vplyv Reformácie na katolícku cirkev bol zdanlivo paradoxný — súčasne ju oslabil i posilnil. Do čias Reformácie sa nároku tejto cirkev na výlučnosť a pravosť protivila iba cirkev východná a rozptýlené skupiny takzvaných kacírov, heretikov, ktoré tu a tam vznikali, aby protestovali, trpeli a zanikali. Ale odte raz tento nárok začali popierať predstaviteľia najvyššej kultúry a najučasticnejšej zbožnosti v každej európskej zemi. Ich hnutie bolo príliš rozširované, aby sa

mohlo zamietnuť ako púhy blud, a príliš živé, aby ho bolo možno prehliadať alebo zláčovať.

Na druhej strane sily reformy v samej katolíckej cirkvi nadobudli na mohutnosť. Porušovanie mravov, jedna z najväčších príčin protestantskej revolty, bolo do značnej miery zamedzené. Od Reformácie nebolo viacej na pápežskom stolci muža z rodiny Borgiovcov. Aj zbožné prvky v starej cirkvi sa lepšie pre-sadzovali a ľudomilná a misijná činnosť dostala nebývalej podpory. A nakoniec veľký Tridentínsky koncil, zvolaný na riešenie otázok vyvolaných protestantizmom bol všetkým dobrým katolíkom uistím, že sa nebudú opakovať tie najkritikovanéjšie nešváry minulosti a — hoci svojimi závermi nemohol uspokojiť protestantov a dokonca ani niektorých katolíkov — postavil základy na obživenie katolicizmu a formuloval niektoré doktríny katolíckej viery pozoruhodne jasným spôsobom.

V období, ktoré sme doposiaľ sledovali, sa v mnohých zápasoch a bojoch v stredovekej cirkvi rozvinuli dve hnúcia, ktorými sa vlastne začínajú moderné dejiny — Renesancia a Reformácia. Boli to dva veľkolepé eposy. Jeden mal svoje centrum v človeku, bol dvojrozmerný, oddaný rozvíjaniu klasickej v stredovekej kultúre, s neuchvejnou vierou v ľudský pokrok. Svoju hybridnú silu nachádzal v slobode myšlenia. Druhý mal tažisko v Bohu a bol trojrozmerný. Jeho šírka i dĺžka boli spočiatku iba prirodzeným výsledkom jeho výšky. Jeho slobodou bola sloboda svedomia a jedinou nádejou nádej vzkrásenia.

(Pokračovanie) spr. —mk

Z MOJŽIŠOVA 1.-7. KAPITOLA

Druh oběti	Význam, smysl	Význačný rys, symbol, slovo	Praktické poučení	Hlavní zákl. učení
1) Zápalná	Co vystupuje vzhľru	Oheň — dokonale stráven	Zasväcovanie a oslavovanie Boha	Oddané uctívání, klanení, chválení velebení Boha
2) Suchá neb pokrmová	Dar	Olej	přijetí, vlastnení	Svatost života služba Bohu
3) Pokojná	Pokoj	Tuk	Účast, podiletí se na čem	Obecenství s Bohem
4) Za hřich	Hřich a jeho trest	Krev	Smíření	Odpustění nedostatků
5) Za viny	Zadostiučinění za vinu	Zvíře	Náprava, zachování	Obnovení milosti

upr. Kn

◆ Pravá múdrost začína v srdci, ktoré je plné viery a nie v hľave, ktorá je plná faktov.

otčuv dopis...

*Moje milované deti
MILÁDO, KVĚTO,
VĚŘA a PEPKA*

Protože jste dnes ode mne daleko a když přijedete, pak na sebe vlivem různých okolností nemáme čas — piši tento dopis.

Nestydím se za evangelium — radostnou zvěst o spasení světa, a i vy o tom musíte slyšet svědecití. Mně, otcí, je to uloženo Písmem svatým — BÍBLÍ. Čtěte, co je tam psáno:

„Budeš milovat Hospodina, Boha svého, celým srdcem a celou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít na srdci. Budeš je vštěpovat svým synům (dětem) a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma, nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat“ (JM 6,5-7).

Není čas! Doba příchodu Pána Ježíše se každým dnem zkracuje, a proto využívejme čas, který je nám daný, a zvláště v době, kdy je lidstvo poplašeno válečným nebezpečím.

Denne se za vás a celé vaše rodiny modlím, aby vás Pán Bůh ochránil, požehnal a dal se vám poznat. Abyste se přestali pachtit za hmotnými věcmi a nepřišli přítom o duši.

Pán Ježíš říká: „Nebot, kdo by chtěl zachránit život svůj, ten o něj přijde, kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej. A co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život?“

A zač by mohl člověk získat zpět svůj život?

„Kdo se stydí za mne a za má slova v tomto zpronevěřeném a hříšném pokolení, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde v slávě Otce se svými anděly.“ (Mk 8,35-38)

Člověk hledá po celý život. Někdy si to ani dost dobře neuvedomuje, ale když se zastaví a zamyslí nad svým jednáním, pak na to přijde. Ale stejně si neumí odpovědět, co vlastně hledá?

Hledá Boha!

Vždyť je jeho stvoření. Je jeho dítětem — Božím — a má k němu přirozený vztah — ke svému Stvořiteli.

1. Bůh není „výmysl“, ani „věc“, ani „přírodní jev“. Bůh je bytost - osobnost.

Bůh je pro svou velikost pro nás nepoznatelný. My se k němu nikdy ve své lidské omylnosti, slabosti a hříšnosti nemůžeme povzpnout. A přece to, co bylo nemožné pro nás, učinil on! Sklonil se k nám a přišel za námi jako Syn člověka, aby k nám lidem promluvil řečí své nekonečné a slitovné lásky! Jen v Ježíši Kristu můžeme vidět Boha v jeho vztahu k nám — jen on je Cesta, Pravda, Život a žádaný nepřicháží k Bohu jako k Otcí, než skrze něho, jen on je Světlo, Vzkříšení a Život...

2. Bůh nám posílá svou zprávu o sobě!

O svém vztahu k nám, o svých plánech s námi a se světem. Ta je uložena v Bibli. Nejde však jen o napsaná slova. Je to nádherné poselství o tom, co Bůh činil a dále činí pro dobro lidí.

Bible má dvě části, Starý a Nový zákon.

Starý zákon je svědecití o podivuhodném Božím jednání se svým prvním

lidem Izraelem na této zemi. Nejde o stát Izrael, ale o onen biblický lid, který je Božím lidem — předzvěstí církve Kristovy.

Nový zákon je radostná novina — evangelium — o vrcholu Božího jednání s námi jedinečným prostřednictvím Ježíše Krista. Neboť: „Jeden je zajisté Bůh, jeden také i prostředník Boží a lidský, člověk Kristus Ježíš, který dal sebe samého mzdu na vykoupení za všecky, na osvědčení časem svým (1Tm 2,5-6).

3. Vydal sám sebe za naše hřichy

Hřich má takovou moc a sílu, že jej nezníti žádná naše snaha a nejslechetnější dílo. To mohl vykonať jedině sám Bůh skrze svého syna Ježíše Krista. Málo dbáme na to, že hřich táhne do zahynutí, přehlížíme ho, jako nicotnou a bezvýznamnou věc. Kristus jediný nad ním zvítězil svou zástupnou smrtí za nás, takže nad těmi, kdo u něho opravdově věří, pozbývá hřich moci.

Je to jednoduché, nic není třeba dělat, nic platit nebo obětovat, vše již bylo učiněno. Bůh sám dal jednorozého Syna Pána Ježíše Krista, aby hledal a zachránil ty, kdož jdu pro své hřichy do záhuby. Sám učinil první krok pro naši záchrannu, druhý krok máme učinit my. Stačí uvěřit a odevzdat Pánu Ježíši své srdce.

„Bůh chce, aby všichni lidé spaseni byli a k známosti pravdy přišli.“ (1Tm 2,4)

Tento verš nám objasňuje vůli našeho Boha — Spasitele, aby se všem lidem dostalo záchrany v Kristu Ježíši.

Je to opravdu radostná zvěst, pravé evangelium pro lidstvo, že „Ježíš Kristus přišel na svět, aby hříšné spasil“, a že „milostí spaseni jsme a to ne sami ze sebe, dar jest to Boží“ — „skrze vykoupení, které je v Kristu Ježíši“, „ne ze skutků, které bychom my činili, aby se nikdo nechlubil“ (Ef 2,4-9).

„Dal svého Syna v oběť slitování za naše hřichy a za hřichy všeho světa.“

4. Aby člověk tuto ohlášenou a nabízenou záchrannu Boží přijal, je třeba, aby přišel k známosti, l. j.

aby poznal ze slova Božího pravdu o Bohu a o sobě, o hřichu a vykoupení. Je třeba poznat Spasitele — Božího Syna Ježíše Krista, který je cesta, pravda a život, jako svého osobního Spasitele!

„Virou totiž přijímáme spasení, a víra vzniká ze slyšení Slova Božího“ (Ř 10,17).

Nikdo na celém světě není sám a opuštěn, Bůh vši o každém člověku. Ví i o tobě, o tvých problémech, radostech a strastech. Když probereš svůj dosavadní život, shledáš, že jsi měl zatím více starostí, nedostatků i nedosažených cílů a že to nemohou nahradit chvíle radosti, které uplynou a po nich se zdá život ještě horší. Počítejte s tím, že přijdu nemoci, těžké úrazy, velké nezdary, nepochopení od nejbližších i neschopnost, a co potom? Co s životem? Nejradiji by to člověk všechno vzdal.

Věřte mi, vše sami, jak jsem na tom byl, jak mi bylo, když jsem byl na smrt nemocen. Jak je dobré člověku, když věi, na koho se má obrátit, a komu může sám sebe se vším co je a má s plnou důvěrou svěřit! A Všemohoucí Bůh o to stojí, chce, abychom mu všechny naše problémy dali na starost a dá nám za to pokoj, radost a spasení!

Můžeme hovořit o štěsti, když nám řekne někdo, co máme dělat a nebo co nedělat a hlavně, jak si zachránit a nepromarnit nejcennější dar, který máme — život. Ano, člověk bez Boha zahyne. Ten, kdo najde Boha a smíří se s ním, má naději věčného života.

Všichni proroci vydávají svědecí, že pro jeho jméno budou odpusťeny hřichy každému, kdo u něho věří (Sk 10,42). V níkom jiném není spásy, není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni. (Sk 4,12).

„Kdo věří v Syna, má život věčný, ale kdož je nevěřící Synu, neuzří životu, ale hněv Boží na něm zůstává“ (Jan 3,36).

Pokáni činite, pokřtete se každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpustění hřichů, a přijmete dar Ducha svatého (Sk 2,38-39). Zachraňte se, dokud trvá doba milosti a dokud vás Pán k sobě volá!

Přijetím Pána Ježíše Krista za svého Spasitele a Pána mého života, se můj život úplně změní. Byly mi odpuštěny hřichy a byl mi dán nový posvěcený život. Život v Pánu Ježíši Kristu.

Nikdy se neriděte lidskými názory! Neboť: „Lépe jest doulati v Hospodinu, než naději skládati v člověku“ (Žalm 118,8). Našim vzorem je jenom on — Kristus a duchovním světem, v němž můžeme řešit všechny problémy našeho života je Pismo Svaté — Bible.

Sám na něho spolehlám. Dal jsem Pánu Ježíši celé srdce a dávám se jím vést. Vím, že má ve svých rukou můj život, má se mnou své plány, má v rukou i můj čas.

I toto píši proto, že mi to uložil a dává mi neustále na modlitbách i mimo ně na vás myslet. Myslet na všechny ty, kteří ho ještě neznají a nebo jeho nabídku odmítají.

Těch je mi lito. Ze znají a odmítají. Na koho vlastně spolehlají? Na sebe? To je předem prohrané. Vždyť co jsme měli ve svých rukou, a jak to dopadlo? Všechno je marnost nad marnost!

Bůh, ten, který stvořil člověka, sám sebe za něho obětoval, aby ho k sobě zas navrátil, — ten nikdy nezklame!

Bůh je věrný!

Milé děti, přečetli jste dopis otce, který patří Pánu Ježíši.

Přál bych si, abyste jej četli několikrát a dali jej číst i v rodině, rodičům, aby ta radostná zvěst nezapadla. Budu tomu moc rád.

Moje děti, vaše drahá máti, když vás hledala a měla o vás strach, si přála abyste nikdy nezbloudili a neztratily se. A tak při psaní tohoto dopisu na ni myslím a tato zvěst je i její zvěstí.

Všechny vás zdravíme, modlim se za vás, abyste pochopili a smířili se s Bohem.

Na shledanou vás tata

Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce

*V pražském Paláci kultury proběhlo v červnu t. r. dosud nejširší a nejrepresentativnější setkání mirových sil všech kontinentů, **SVĚTOVÉ SHROMÁŽDĚNÍ ZA MÍR A ŽIVOT, PROTI JADERNÉ VÁLCE**.*

Jeho jednání v jedenácti dialogích a jedenácti zájmových skupinách se zúčastnilo 3625 osobnosti ze 132 zemí, tedy téměř všech členských států OSN. Jejich šestidenní jednání vyvrcholilo přijetím Výzvy za mír a život, proti jaderné válce, adresované všem národům. Z Výzvy uvádíme závěrečné prohlášení:

Prohlašujeme:

Příprava jaderné války je nejtěžším zločinem proti lidstvu. Válka však není nevyhnutebná. Ještě není pozdě zabránit jaderné katastrofě. Záchrana je v rukou nás všech, všech mužů a žen, kteří jsou pevně rozhodnuti společně bojovat za mír.

Masové hnutí za mír je mocnou silou a rozhodujícím činitelem mezinárodní situace, který může ovlivnit konkrétní politiku vlád směrem k míru.

Síla tohoto širokého a různorodého hnutí za mír je v jeho schopnosti postupovat společně. Přes rozdílnost názorů na jiné otázky jsme pevně přesvědčeni, že nás nesmí rozdělovat nic, pokud jde o nás společný cíl — zachránit mír a život, odvrátit jadernou válku.

Vyzýváme všechny lidí:

Nedovolme, aby se rok 1983 stal dalším odrazovým můstkom k novému a smr-

telně nebezpečnému kolu závodů ve zbrojení, k dalšímu stupňování konfrontací
Soustředme své úsilí na splnění nejnaléhavějších požadavků všech lidí na světě!
NE — novým raketám v Evropě!

ANO — jednáním o skutečném snížení všech druhů jaderných zbraní v Evropě!

ZMRAZIT ihned všechny jaderné arzenály!

NE — jaderným zbraním na Západě nebo Východě, na celém světě!

Zastavit závody ve zbrojení, ať jaderném, či konvenčním!

ANO — pásmum bez jaderných zbraní!

Za všeobecné a úplné odzbrojení!

ANO — mírovým politickým jednáním, ne vojenským konfrontacím!

Využívat světových zdrojů v zájmu míru a života!

Mír, svobodu, nezávislost a prosperitu všem národům!

Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce skončilo. Boj za mír pokračuje.

víte, že . . .

rostoucí výdaje na zbraně jsou dnes třicetinásobně vyšší než pomoc rozvojovým zemím?

...pouze 10 % ročních výdajů znamená odstranění hladovění 200 milionů dětí na světě?

...denní výdaje na vojenské účely činí 1,2 miliardy dolarů, což by stačilo na likvidaci veškeré negramotnosti dospělých na světě?

...výdaje za jedinou mezikontinentální raketu MX představují 5 nejmoderněji vybavených nemocnic?

...místo jednoho stíhačiho letounu F 14 by se pořídilo devět nejmodernějšími pomůckami vybavených školních budov?

...za jediný tank typu „Leopard 2“ by se postavilo 36 třípokojových bytových jednotek?

...výlohy jediného cvičení tankového praporu představují hodnotu 28 nových mateřských škol?

Z **glasů** církevních činitelů světového shromáždění zaznamenáváme:

E. CHARLES, duchovní anglikánské církve z Velké Británie: „Nemůžeme připustit, aby to, co Stvořitel trpělivě budoval milióny let, bylo zničeno v několika minutách!“

Dr. TOTH, president MKMK: „Zdůvodnění horečného zbrojení domnělou sovětskou vojenskou hrozbou je neomluvitelné!“

Dr. TOMÁŠEK, kardinál a arcibiskup pražský: „Veškerému násilnickému válečnému myšlení je třeba předcházet soustavnou výchovou lidstva k míru již od dětských let a trpělivě pracovat k postupnému odzbrojování.“

N. MOROŠITA, zástupce japonských buddhistů: „Osud Hirošimy a Nagasaki odhaluje dostatečně pravou tvář imperialismu jako úhlavního nepřítele člověka vůbec bez ohledu na rasové, národnostní, náboženské a civilizační kulturní rozdíly.“

Oceňujeme všechny hlasy a konkrétní kroky, které ústí v komuniké rozhodných požadavků za mír, život a proti jaderné hrozbě všem mocným tohoto světa s vědomím potřeby modliteb více než kdy jindy a své závislosti na milosti Boží ve smyslu slova Mt 10,29-31 a J 15,5.